

Nr.4 december
2023
Jaargang: 40 ste

In dit nummer:

STAR TREK FANCLUB 40 JAAR
1984 1994 2024
THE FLYING DUTCH
STAR TREK VERENIGING

Acteur in de spotlight:
PATRICK STEWART

FanCLUBDAG

TO BE or not TO BE

Poster **ROMANO MOLENAAR**

40 JAAR

STAR TREK
LOWER DECKS

Inhoud

02 NIEUWS

14 POSTER DOOR ROMANO MOLENAAR

SPECIALE MIDDENPOSTER, GEMAAKT DOOR TEKENAAR ROMANO MOLENAAR, BEKEND VAN ZIJN WERK VOOR STORM EN VOOR AMERIKAANSE UITGEVERIJEN MARVEL COMICS, CHAOS EN IMAGE COMICS, WAARVOOR HIJ ONDER ANDERE TEKENINGEN MAAKTE VOOR X-MEN UNLIMITED EN TOMB RAIDER, EN NOG VEEL MEER (WAARVOOR WE GRAAG VERWIJZEN NAAR ZIJN EIGEN WEBSITE WWW.ROMANOMOLENAAR.NL EN WIKIPEDIA).

16 UIT DE DOOS

20 TO BE OR NOT TO BE

26 VOORGELEZEN

27 AGENDA

04 40 JAAR TFD

18 ACTEUR IN DE SPOTLIGHT: PATRICK STEWART

22 3 AWAY MISSIONS STRIPSPEKTAKEL, SECTOR 31 EN FANCLUBDAG

Redactioneel

Beste lezers,

Het einde van 2023 is alweer in zicht op het moment dat jullie dit lezen, een tijd waar in er overal teruggekeken wordt op het afgelopen jaar.

Maar onze vereniging pakt het wat grootser aan: wij kijken terug op 40 jaar TFD, want het aankomende jaar vieren wij onze 40ste verjaardag. Er staan maar liefst drie evenementen op de agenda voor komend jaar om dit heuglijke feit samen met jullie te vieren. Verderop in dit blad kunnen jullie hier meer over lezen.

Over dit blad gesproken: het zal jullie vast wel opgevallen zijn dat dit een stuk dikker is dan gewoonlijk. Het bestuur had namelijk bedacht om een extra dik nummer uit te geven. Toen zij dit voorstelden aan mij als hoofdredacteur, was mijn reactie: "Zorgen jullie dan ook voor de kopij om deze pagina's te vullen?" Dat beloofden ze, en hebben ze zeker waargemaakt met een terugblik-artikel over de afgelopen vier decennia. Dank daarvoor Harm en Marc en de overige heren van het bestuur!

Maar dat is niet alles, natuurlijk hebben wij onze vaste rubrieken nieuws, voorgelezen en away missions voor jullie. En misschien wel het begin van een nieuwe rubriek: acteur in het voetlicht. Tenslotte nog een filosofisch stuk: "To Be or not to Be", waarin het vraagstuk "menselijkheid van Data" besproken wordt.

Veel leesplezier, en natuurlijk alvast Fijne Feestdagen,

Joyce Geurts *

"THE MAN ON TAP WALKS A LONELY STREET. THE 'CHAIN' OF COMMAND IS OFTEN A NOOSE" – Dr. McCoy (tegen wie, waarin? Laat het weten als je dat weet en je krijgt volgende keer een eervolle vermelding)

THE FLYING DUTCH Nieuwsbrief 40ste jaargang

THE FLYING DUTCH

Postadres:

Overhandstraat 3, 3195 SE Pernis RT

Lidmaatschap: €25,00 per jaar

E-mail: info@tfd.nl

Website: www.tfd.nl

IBAN: NL37INGB0003237505 t.n.v. The Flying Dutch, Leiden

De redactie is via bovenstaand adres te bereiken of per e-mail: redactie@tfd.nl

Eindredactie: Joyce Geurts.

Redactie: Marc Ghysels, Jacqueline Spoelder, Kirsten de Frankrijker - Bloemsma, Engelina Wessel, Mariëlle Winnubst-Benda

Medewerkers aan dit nummer:

Henk Brouwer, Martin van Buuren, Harm Koopman, Frank Maurits, Paul Ploeg, Anja Verstraten, Selma Vollenberg, Petra van Wijnen

Middenposter: Romano Molenaar

Vormgeving: Christiaan Graafmans

Meegewerkt aan vormgeving: Grafisch Lyceum Utrecht

Druk: Imago Printing, Amsterdam

Deze nieuwsbrief is een uitgave van dé Nederlandse Star Trek vereniging

Niets in deze uitgave mag worden overgenomen zonder de schriftelijke toestemming van de redactie en auteur. Alle teksten blijven eigendom van de auteur. Voor verdere informatie en een aanvraag voor overname kunt u contact opnemen met de hoofdredacteur.

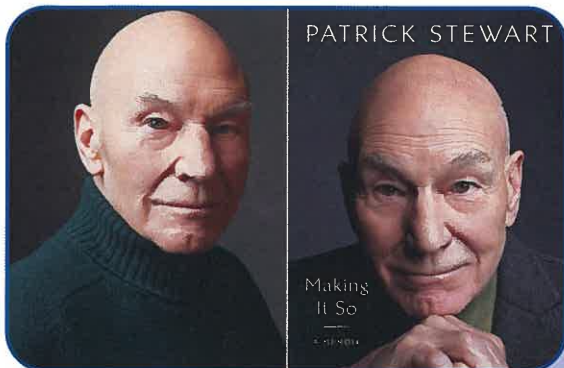
De redactie gaat ervan uit dat de ingezonden kopij afkomstig is van de inzender, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld.

De aansprakelijkheid voor het auteursrecht van ingezonden kopij ligt dus bij de inzender. De redactie behoudt zich het recht voor om zonder opgave van redenen ingezonden kopij in te korten, niet te plaatsen, noch terug te sturen.

TM & © 2006 CBS Studios Inc. All Rights Reserved. Star Trek and related marks are trademarks of CBS Studios Inc.

Acteurs:

Patrick Stewart (Picard – TNG) heeft zijn autobiografie uitgebracht. In een tv show waar hij te gast was, vertelde hij over zijn ontmoeting met Gene Roddenberry.

Hij werd gebeld door zijn Amerikaanse agent dat Gene Roddenberry hem wilde ontmoeten: "Ik ging naar zijn huis en na een paar minuten praten werd ik weggestuurd." Vlak voor zijn laatste auditie werd hem gevraagd of hij een pruik had: "Ik antwoordde dat ik er eentje had maar dat die in Engeland was." De pruik werd overgevoerd en gebruikt bij zijn laatste auditie. Toen hij na de auditie in de kleedkamer zat en de kapster de pruik had verwijderd, werd er op de deur geklopt en even

later stond de volledige crew van Paramount in zijn kleedkamer. Hij kreeg de rol en hoefde de pruik niet meer te dragen.

Roxann Dawson volgde de trotse traditie van Star Trek acteurs die hun roeping vonden in het regisseren, te beginnen toen ze B'Elanna Torres speelde in Star Trek Voyager. Nu er nieuwe Star Trek series worden geproduceerd voor Paramount+, hebben veel fans gevraagd naar de mogelijkheid dat ze als regisseur terugkeert. Roxann Dawson heeft als regisseur gewerkt aan tientallen tv-programma's in een grote verscheidenheid aan genres, van misdaadproducties tot horror en zelfs superhelden,

en zocht voortdurend naar nieuwe uitdagingen in nieuw materiaal. Elk jaar bracht het zoeken naar nieuwe creatieve grenzen haar steeds verder weg van haar beginpunt op de laatste grens. Om Dawson terug te laten keren naar dit begin, de science fiction, moest ze het juiste project vinden. De Apple TV Foundation was het juiste project. Toen maker David Goyer Dawson een plek aanbood om de show te regisseren. Roxann vertelt hierover: "David Goyer zei tegen me: 'Weet je, we gaan hier geen Star Trek opnemen.' Ik zei: 'Ja, ik begrijp het. En ik dacht zoiets van: 'Heb je Star Trek echt gezien? De huidige versies van Star Trek vind ik prachtig. Ik heb Star Trek: Discovery gezien, ik heb Star Trek: Picard gezien. Ik denk dat daar op dit moment zo'n prachtig en modern werk wordt gedaan dat we het echt niet kunnen categoriseren op de manier

waarop we dat in de jaren negentig zouden hebben gedaan. Maar nee, ik wilde niet echt terug. Ik heb het gevoel dat ik daar ben geweest en dat heb gedaan, en ik hou ervan om verder te gaan met andere dingen."

Joan Collins die ook te gast was in de tv show vertelde over haar rol in "The City on the Edge of Forever" in Star Trek TOS. Ze speelde de missionaris Edith Keeler die de wereld wilde redden door iedereen te vertellen dat Hitler een goed persoon was. Ze wordt doodgereden door een bus. Kirk wilde haar redden maar Spock hield hem tegen omdat de tijdlijn niet veranderd mocht worden.

Films en series:

Goed nieuws voor alle Star Trek fans er komen weer een aantal nieuwe projecten aan:

♣ **Discovery seizoen 5**, hetgeen tevens het laatste seizoen is, wordt verwacht in 2024.

♣ **Strange New Worlds** seizoen drie wordt ook in 2024 verwacht.

♣ Het tweede seizoen van **Star Trek: Prodigy** wordt in 2024 uitgezonden door Netflix. Ja,

Dirkjan

Door: Mark Retera

Netflix en niet Paramount +. Deze laatste hadden de serie namelijk gecanceled, maar Netflix heeft hem hiervan "gered".

De nieuwe Star Trek film werd in 2024 verwacht, maar er werd besloten dat er aanpassingen aan de scripts moesten plaatsvinden. Het is nog niet bekend wanneer de nieuwe Star Trek film uitkomt.

Er zijn nog drie nieuwe projecten:

♣ **Star Trek: Section 31** waarin Michelle Yeoh een rol gaat spelen.

♣ **Star Trek: Starfleet Academy.**

♣ **De Section 31 film.**

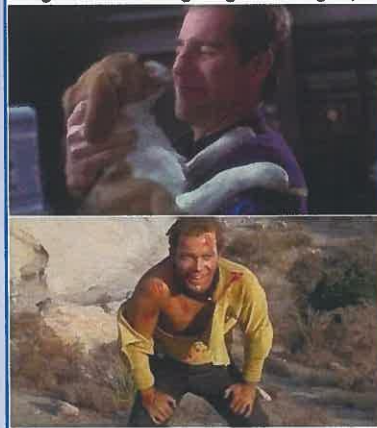
Het is nog niet bekend wanneer de laatste drie van start gaan. Zodra daar meer over bekend wordt, schrijf ik hier natuurlijk over in deze rubriek.

Overig nieuws

De schrijvers en acteurs staking is voorbij. Na 118 dagen staken kwamen ook SAG-AFTRA, de vakbond die de acteurs vertegenwoordigt, en de groep die de studio's vertegenwoordigt, AMPTP (waartoe ook Paramount behoort), tot een voorlopig akkoord. Na langdurige (en vaak controversiële) onderhandelingen die twee weken geleden opnieuw van start gingen, werd woensdagavond de voorlopige deal aangekondigd. SAG-AFTRA beëindigde hun staking donderdagochtend om 00.01 uur na een unanieme stemming van de onderhandelingscommissie (waartoe ook Picard actrice **Michelle Hurd** (Raffi Musiker) en Discovery acteur **Anthony Rapp** (Paul Stamets) behoren). Deze voorlopige overeenkomst maakt een einde aan de werkverstoring die begon toen eerst de schrijvers begin mei begonnen met een staking en later de acteurs volgden. De schrijversstaking eindigde eind september. Jeri Ryan die 7of9 speelde in Voyager en Picard, was een groot voorstander van de staking. Toen het einde van de staking aangekondigd werd schreef zij op X, voorheen Twitter: "Het zit erop." *

Dog owners after giving their dog a pill

FOUND ON THE WEB

TFD 40 JAAR

Door: Marc Ghysels en Harm Koopman

Foto's: Diverse personen, o.a. Anja Verstraten, Joyce Geurts, Marc Ghysels, Martin van Buuren.

Dit artikel, in verband met het 40-jarig bestaan van onze vereniging, is van de hand van Marc Ghysels & Harm Koopman, waarbij we mede dank verschuldigd zijn aan Karl-Heinz van Hardeveld, Henk Groenendijk, Frank Maurits en Pim Blokker...

Introductie

Sinds de oprichting in 1984 heeft The Flying Dutch (TFD) een levendige gemeenschap van Star Trek-liefhebbers samengebracht. Gedurende vier decennia heeft zij een belangrijke rol gespeeld in het onder de aandacht brengen van de liefde en waardering voor de Star Trek-franchise in Nederland. De eerste 10 jaar (tot 1994) was dit als fanclub en daarna als officiële vereniging. Door het jaarlijks organiseren van evenementen en conventies en het in eigen beheer uitbrengen van nieuwsbrieven is The Flying Dutch nog steeds, ook anno nu, hét aanspreekpunt voor Star Trek in Nederland.

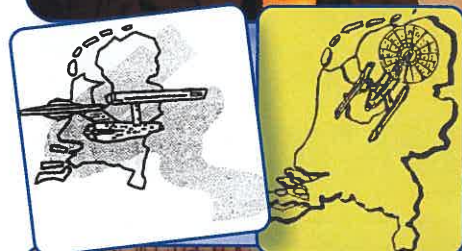
De vroege jaren

In 1984 werd de TFD opgericht door een groep enthousiastelingen die een platform wilde creëren om hun passie voor Star

Trek te delen. De fanclub begon met een bescheiden aantal leden, maar groeide gestaag naarmate de populariteit van Star Trek in Nederland toenam. In de beginjaren organiseerden zij lokale bijeenkomsten en screenings van Star Trek-afleveringen en -films. Naarmate de jaren verstreken en als gevolg van het grote aanbod van Star Trek in de jaren 90, begon de TFD uit te groeien tot meer dan 2.500 leden, en ontwikkelde de club zich tot een belangrijke speler in de Star Trek-gemeenschap, in het bijzonder door onze goede contacten bij onder andere Paramount Nederland, die ons destijds sponsorde.

Nieuwsbrief

Een van de meest gewaardeerde en opmerkelijke prestaties van de TFD is de uitgave van nieuwsbrieven in eigen beheer. Vanaf de oprichting werden periodiek nieuwsbrieven

THE FLYING DUTCH
Fanclubdag 2010

Tempus omnia Revelat
Gaan waar de TFD nog nooit is gegaan
Beleef het mee!

5 september
Restaurant La Montage
Kerkwijk zuid 115
Rhenen

Toeslag
16 jaar en ouder: leden 4 euro, niet leden 6 euro
jonger dan 16: leden 3 euro, niet leden 4 euro
kinderen tot 6 jaar gratis

www.tfd.nl

uitgegeven om leden op de hoogte te houden van het laatste Star Trek-nieuws, evenementen en ontwikkelingen binnen de fanclub en later binnen de vereniging. Deze berichten bestonden aanvankelijk uit A4-tjes met voornamelijk zwart-witte tekst en afbeeldingen, kortstondig opgevolgd door A5-jes. Vanaf 1995 (nadat in het jaar ervoor de fanclub in een vereniging was veranderd en een eigen redactie oprichtte) wordt de nieuwsbrief volledig in kleur uitgebracht. Naarmate de technologie vorderde, evolueerde de nieuwsbrief mee. Het aantal verschijningen per jaar varieerde door de jaren heen van slechts twee tot wel zes keer per jaar en was mede afhankelijk van het aantal leden, de hoeveelheid aangeleverde kopij en de productiekosten. De magazines bevatten een schat aan informatie, waaronder interviews met cast- en crewleden, recensies van afleveringen en films, achtergrondartikelen over

het Star Trek-universum en updates over verenigingsactiviteiten. En dit allemaal volledig in het Nederlands. We boden en bieden ook ruimte voor fanbijdragen, zoals fan-fictie, waardoor leden hun creativiteit kunnen delen en een gevoel van gemeenschap binnen de vereniging konden opbouwen. Tenslotte is het motto van de TFD en daarmee de nieuwsbrief altijd geweest, toen, maar zeker ook nu nog: "voor fans, door fans!", een slogan waar de TFD trots op is.

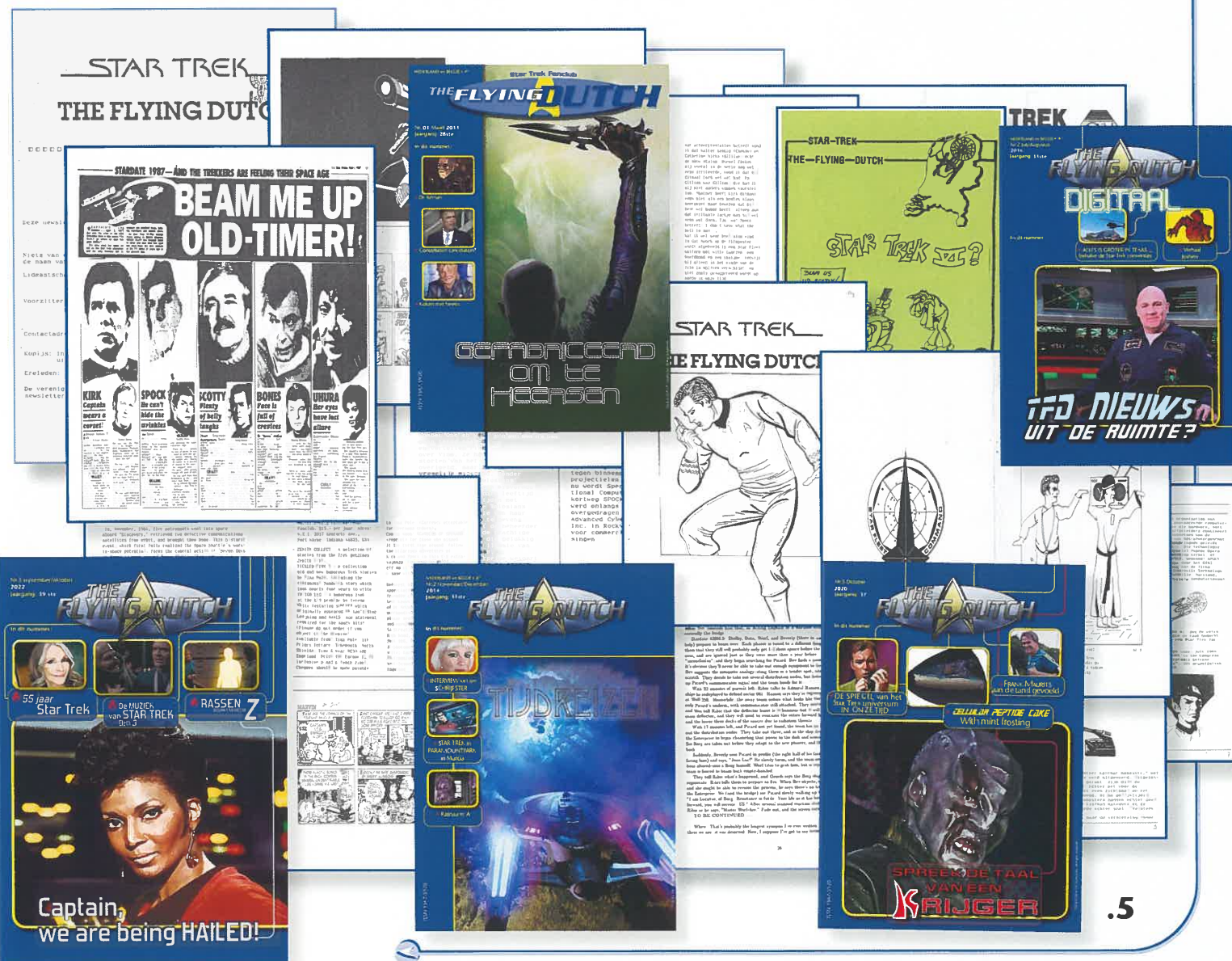
Eigen evenementen

Door de jaren heen heeft de TFD vele evenementen georganiseerd, waar eenieder zijn eigen herinneringen aan heeft. Als er een keuze gemaakt moet worden uit de bijzondere evenementen, dan hebben bij de meeste fans vooral de evenementen met de aanwezigheid van een speciale gast indruk gemaakt, zoals: Carl Struycken; Richard Biggs; Tim Russ; en last but not least: Walter Koenig.

Ga er maar even voor zitten, want hier volgt een overzicht:

Datum	Thema	Plaats	Locatie
06-05-1990	Geen sp.thema	Leiden	Café Eigenzorg
26-05-1991	Geen sp.thema	Leiden	Café Eigenzorg
14-06-1992	Geen sp.thema	Leiden	Café Nieuwe Minerva
24-06-1993	Geen sp.thema	Leiden	Café Korenburg
07-05-1994	Regula-One	Leiden	Hotel Minerva
23-04-1995	Geen sp.thema	Vlaardingen	Partycentrum Prikkewater
05-08-1995	Argelius II	Oss	Cinema Royal (gast: Struycken)
05-11-1995	Geen sp.thema	Dordrecht	House of Action
04-02-1996	Geen sp.thema	Leiden	Antonius zalencentrum
24-03-1996	Geen sp.thema	Dordrecht	House of Action

30-06-1996	Geen sp.thema	Eindhoven	De Hoeksteen (gast: Biggs)
16-03-1997	First-Con97	Leerdam	Cultureel Centrum 'het dak'
08-06-1997	Kling-Con97	Nieuwegein	Het Veerhuis
16-11-1997	Deep-Con97	Eindhoven	De Tongelreep
08-02-1998	First-Con98	Zwolle	Cultureel Centrum 'de bolder'
14-06-1998	Kling-Con98	Haarlem	Van der Valk hotel
12-09-1998	Geen sp.thema	Rotterdam	De Euromast (2-daags)
08-11-1998	Deep-Con98	Nieuwegein	Het Veerhuis
21-03-1999	First-Con99	Bergen op Zoom	De Raaijberg
03-07-1999	Kling-Con99	Dieren	Tv-Toys museum (2-daags)
10-07-1999	Geen sp.thema	Rotterdam	De Euromast (2-daags)
07-11-1999	Deep-Con99	Dordrecht	Partycentrum Merwehal
09-04-2000	Q-Con	Hoorn	Partyboerderij 'de nadorst'
13-05-2000	Pon Farr	Nieuwegein	De Blokhoeve (gast: Russ)
01-10-2000	Borg-Con	Veldhoven	Congrescentrum Koningshof
25-02-2001	Ferengi-Con	Zwolle	Cultureel Centrum 'de bolder'
21-07-2001	Risa-Con	Vlissingen	Het Arsenaal
11-11-2001	Mirror-Con	Nieuwegein	Het Veerhuis
07-04-2002	Sci-Con	Eindhoven	Hotel Eindhoven
06-07-2002	TLhIngan maH	Dordrecht	Partycentrum Merwehal
01-12-2002	Geen sp.thema	Rotterdam	De Euromast
18-05-2003	Med-Con	Schiedam	Novotel
23-08-2003	Alien tastes	Amstelveen	Cultuurcentrum Griffioen
25-04-2004	ST Universe	Den Bosch	Centraal station zaal 'la gare'
06-03-2005	ShadowCon	Deventer	Partycentrum 'de horst'
10-09-2006	40 years	Amersfoort	Centraal station zaal 'la gare'
29-09-2007	TNG (20 years)	Zwolle	Cultureel Centrum 'de bolder'
14-09-2008	Star Explorers	Nijmegen	Volkssterrenwacht
25-10-2009	25 jaar TFD	Nieuwegein	Het Veerhuis (gast: Koenig)
05-09-2010	T.O.R.	Rhenen	Restaurant 'la montagne'
16-10-2011	Muziek in ST	Vlaardingenv	Partycentrum Prikkewater
14-10-2012	TNG (25 years)	Zoeterwoude	Het muziekcentrum
06-10-2013	Risa II	Zoeterwoude	Het muziekcentrum
29-11-2014	30 jaar TFD	Voorschoten	Cultureel Centrum
04-10-2015	Humor in ST	Deventer	Partycentrum 'de horst'
17-09-2016	50 jaar ST	Zoetermeer	Partycentrum 2B Home
04-11-2017	Borg/Discovery	Zwolle	Cultureel Centrum 'de bolder'
10-11-2018	Family day	Breda	Grand Theatre
10-11-2019	35 jaar TFD	Zoetermeer	Partycentrum 2B Home
07-11-2021	Quark's	Etten-Leur	Het Turfschip
06-11-2022	The Captains	Amersfoort	Het Klokhuis
04-11-2023	StrangeNewGames	Schiedam	De Ark

Utopia-events

Naast eigen evenementen van TFD was er begin deze eeuw een langdurige samenwerking met de Utopia-conventies: grotere evenementen, waar fans samenkwamen om hun liefde voor sciencefiction en fantasy te delen. Deze conventies omvatten cosplaywedstrijden, paneldiscussies, lezingen en

meet-and-greets met acteurs en crewleden uit Star Trek en uit andere sciencefictionfilms en -series. Vanaf 2000 tot 2007 was Utopia actief en in die periode toonaangevend in Nederland en ver daarbuiten. Belgische, Duitse, Engelse en zelfs Amerikaanse fans bezochten deze leuke conventies in Scheveningen. Een overzicht van alle Utopia-conventies en de aanwezige (hoofd-)gasten tref je hieronder aan:

Utopia I (vrijdag 27 tot en met zondag 29 oktober

2000) met hoofdgasten: J.G. Hertzler; Claire Stansfield; Richard Biggs; Marjorie Monaghan

Utopia II (vrijdag 19 tot en met zondag 21 oktober 2001) met hoofdgasten: Max Grodenchik; Julie Caitlin Brown; Ted Raimi

Utopia III (vrijdag 18 tot en met zondag 20 oktober 2002) met hoofdgasten: Ethan Phillips; Teryl Rothery; Gareth Thomas; Mark Allen Shepherd

Utopia IV (vrijdag 24 tot en met zondag 26 oktober 2003) met hoofdgasten: Garrett Wang; Alexis Cruz; Chase Masterson; Robin Curtis; Lolita Fatjo; J.G. Hertzler; Jonathan Hardy

Utopia: Walk like an... (zondag 25 januari 2004) met hoofdgasten: Michael Shanks (Daniel Jackson, Stargate SG1) en Christopher Judge (Teal'c, Stargate SG1)

Utopia: Dinner With... (maandag 6 september 2004 in Amsterdam) met hoofdgast: Tucker Smallwood

Utopia V (vrijdag 22 tot en met zondag 24 oktober 2004) met hoofdgasten: Vaughn Armstrong; Robert O' Reilly; Claudia Christian; Von Flores; David Palffy; Douglas Arthurs; Erica Durance

Utopia VI (vrijdag 21 tot en met zondag 23 oktober 2005) met hoofdgasten: Denise Crosby (Lt. Tasha Yar, TNG); James Horan (verschillende gastrollen, waaronder TNG); Jeffrey Combs (Weyoun, DS9 / Shran, Enterprise); Alex Zahara (gastrollen in Stargate SG-1, Babylon 5: Legend of the Rangers (To Live and Die in Starlight)); Tony Amendola (Bra'tac, Stargate SG-1)

Utopia: Outlawed (zaterdag 25 maart 2006 - gehouden in Condor City te Poeldijk) met hoofdgasten: Dominic Keating (Lieutenant Malcolm Reed, Enterprise); David Nykl (Dr. Radek Zelenka, Stargate Atlantis); Ben Murphy (Jed 'Kid' Curry (Thaddeus Jones), Alias Smith and Jones)

Utopia VII (vrijdag 20 tot en met zondag 22 oktober 2006) met hoofdgasten: Connor Trinneer (Charles H. "Trip" Tucker III, Enterprise); Peter Williams (Apophis, Stargate SG-1); Jonathan Woodward (verscheidene gastrollen in series, m.n. Tracey in Firefly); Lolita Fatjo (pre-production associate, Star Trek); Neil Roberts (Rex Buckland, Charmed)

Utopia VIII (vrijdag 19 tot en met 21 oktober 2007) met hoofdgasten: Robin Curtis (Lt. Saavik, Star Trek III & IV); Luciana Carro (Lt. Louanne 'Kat' Katrine, Battlestar Galactica); David Nykl (Dr. Radek Zelenka, Stargate Atlantis); Lolita Fatjo (pre-production associate, Star Trek); John de Lancie (Q, Star Trek TNG, DS9 & Voyager)

Fanclub/vereniging – algemeen

De Nederlandse Star Trek-fanclub heeft sinds haar oprichting in 1984 een indrukwekkende reis doorgemaakt. Door het organiseren van evenementen en conventies en door het uitgeven van nieuwsbrieven in eigen beheer, hebben we de Star Trek-gemeenschap in Nederland samengebracht en de liefde voor de franchise bevorderd.

Met de toewijding en passie van talloze vrijwilligers die zich kosteloos inzetten hebben we een belangrijke rol gespeeld in het koesteren van de Star Trek-spirit en het creëren van een gevoel van verbondenheid onder fans.

De nieuwsbrieven zijn een waardevolle bron van informatie en inspiratie gebleken, waardoor leden de kans kregen om hun liefde voor Star Trek te delen en deel uit te maken van een bloeiende fan community.

Daarnaast groeien we steeds mee met de technologie, bijvoorbeeld op het gebied van sociale media. Zo beheren we een mooie website en hebben we een eigen Facebookpagina. Maar daarnaast is er een TFD YouTube-kanaal, zijn we actief op Instagram, en zelfs op Tik Tok kun je ons terugvinden. Whatsapp? Ja, ook daar hebben we een besloten groep. En als laatste spreekwoordelijke klap op de vuurpijl is er een TFD-Discord server (vooralsnog in besloten vorm) tot leven gekomen!

Kortom, The Flying Dutch is na 40 jaar nog springlevend en we blijven ons inzetten voor alle fans van Star Trek en alles wat daarmee te maken heeft.

Fanclub/vereniging – vrijwilligersorganisatie

Een vereniging kan niet zonder vrijwilligers en dat geldt ook voor de TFD ... Door de

jaren heen hebben wij getracht dat zo professioneel mogelijk aan te vliegen.

Zo is er onze TFD-stand, opgeluisterd met prachtige banners; props om te bezichtigen; levensgrote kartonnen Star Trek-personages (voor veel bezoekers een topattractie); goodies; etc. De stand is sinds jaar en dag te zien op meerdere beurzen en evenementen in buiten- en binnenland en uiteraard ook jaarlijks op onze eigen fanclubdag. Het vervoeren, opbouwen, bemannen en afbreken zou allemaal niet mogelijk zijn zonder onze trouwe vrijwilligers.

Deze vrijwilligers vertrekken als TFD-crewmembers op hun "away missions" vanaf onze prachtig vormgegeven virtuele schepen of ruimtestation. Jarenlang beschikte de vrijwilligersgroep alleen over de "USS Star-chaser", maar na de komst van het "Earth Orbital Station Grand Nagus EriC" is recent de digitale TFD-vloot verder uitgebreid met o.a. de "USS Fizzbin".

De vrijwilligerscoördinatoren (onze captains) verzorgen samen met de evenement-coördinatoren (vaak onze "away mission leader") de samenstelling van de crew voor de away mission. Ze zorgen ervoor dat gegevens van elke away mission op het vrijwilligersgedeelte van de TFD-website staat, en hierop kunnen de crewmembers zich aanmelden voor uitvoering van de missie.

Onze vrijwilligers dragen de rangen die we ook in Star Trek kennen, van cadet tot en met admiraal. Deze rangen worden toegekend bij aanvang als vrijwilliger (en bemanningslid), en men kan promoveren naar een hogere rang door de jaren heen. Daarbij wordt gekeken naar bijvoorbeeld de hoeveelheid away missions die hij of zij heeft uitgevoerd en naar eventuele andere inzet voor de TFD. In de jaarlijkse ALV worden vervolgens de promoties uitgereikt en geformaliseerd!

Voor die TFD-vrijwilligers die (gevraagd of ongevraagd) veel taken en/of bijzondere bijdragen aan de TFD hebben geleverd, kennen we nog twee speciale medailles, te

weten: "The Seal of the Grand Nagus" en "De Orde van Commandeur Stroopwafel" (deze laatste in brons, zilver of goud). Deze medailles zijn vernoemd naar twee oud-vrijwilligers die veel voor de vereniging betekend hebben, maar ons helaas zijn overleden.

Van de voorzitters < Christine Labordus 1984 – 1989 >

Helaas is het ondanks een fors aantal pogingen niet gelukt om contact te krijgen met Christine. We weten daarom dan ook niet hoe zij, 40 jaar later, tegen de vereniging aankijkt en hoe ze terugkijkt op haar eigen

periode als medeoprichter en eerste voorzitter van - toen nog - de fanclub.

In een op A5-formaat uitgegeven nieuwsbrief van december 1989 vinden we een stuk tekst over haar, van de hand van L.J. Kramers: "Aangezien het er de schijn van heeft dat ik de laatste ben die met Christien gesproken heeft voor ze het land verliet, wil ik eenieder toch even op de hoogte stellen van het wanneer en waarom".

Samengevat komt zijn tekst neer op: "Begin november 1989 kregen Christien en Dani een telefoontje dat een oom van Dani overleden is, reden voor beiden om spoorslags naar Brighton (in Canada) te vertrekken".

Een paar nieuwsbrieven later is er nog een ingezonden brief van Christine, waarin ze aangeeft te betreuren "hoe het allemaal is gelopen" en dat ze hoopt op een goede voortzetting van de fanclub, onder leiding van...

Jacqueline Cote 1989 – 1996

En ondanks een leuke mailwisseling tussen Jacqueline Cote en Harm Koopman eerder dit jaar, kwam er vóór de met haar overeengekomen deadline helaas geen tekst van haar hand. Uit de mailcommunicatie is echter op te maken dat ze de vereniging nog steeds een warm hart toe draagt. Onderstaande tekst komt uit een interview met Frank Maurits (zie ook verderop) en wilden we jullie niet onthouden:

Vraag van Frank: Wat sprak je zo in de serie aan?

Jacqueline: "Het verhaal spreekt me het meest aan. De bedenker van Star Trek is een humanist en dat merk je aan de geloofwaardige personages. Dat maakte Star Trek in de beginperiode duidelijk anders dan de

andere sciencefictionseries of -films, want daarin had je alleen de typische "good guys versus bad guys". Daarnaast speelde Star Trek in op de actualiteit van dat moment en was die soms zelfs vóór. Zo speelde in de originele serie een donkere actrice, die daarin een volwaardige en gelijkwaardige rol had en niet de rol van de bediende, zoals je toen normaliter zag. Dat was in het Amerika van de jaren zestig behoorlijk spraakmakend, helemaal toen ze in de serie een blanke tegenspeler zoende."

Vraag van Frank: Je was bij de oprichting van de TFD?

Jacqueline: "Ja, er hing een briefje in de American Bookstore in Den Haag en ik herinner me nog dat de namen van Ronald Paterson en Ron de Vrind erop stonden. Een eerste ontmoeting had ik met hen, bij Christien Labordus thuis, en ik geloof dat Irene Batelaan er ook al bij was. We kwamen in de loop der tijd vaker bij elkaar en zijn toen wat kleine bijeenkomsten in Leiden gaan houden. Ik heb me toen ook gericht op het in het leven roepen van een fanclubblad, samen met Henk Groenendijk. Het was een boekje in A5-formaat. Dat waren natuurlijk dubbelgevouwen A4-stencils, uiteraard in zwart/wit, want méér mogelijkheden hadden we toen niet. Ik maakte het blad op in Latex, op mijn vertrouwde Amigacomputer. Bijna elk vrij uur ging hierin zitten. Henk Groenendijk maakte leuke cartoons voor het blad maar schreef ook over nitpicking: de foutjes die in de opnamen van de serie zaten. Uiteindelijk kwamen Karl-Heinz van Hardeveld en René van Os ook bij het redactiewerk."

En dat leidt ons naar voorzitter nummer drie, die ons onderstaande tekst mailde....

Karl-Heinz van Hardeveld 1996 – 1997

"Nadat ik het voorzitterschap van Jacqueline mocht overnemen, begon TFD aan een sterke groei, dankzij de opleving van Star Trek en het feit dat de series nu ook in Nederland goed te zien waren. Het was zowel een hectische als leerzame tijd waarin allerlei initiatieven werden ontplooid.

Het fijne contact met de leden en alle fans, zeker op onze eigen TFD-bijeenkomsten, is me uit deze periode nog het meeste bijgebleven.

Een vereniging die het 40 jaar vol weet te houden verdient een groot compliment. Ik hoop dat met het grote en steeds vernieuwende aanbod van onze favoriete show ook in de toekomst de TFD een fijne thuishaven zal zijn voor de Nederlandse fans!"

Lucie Blom Calis – voorzitter 1997 – 2000

Lucie is ons ontvallen in 2010 en uiteraard niet meer in staat haar eigen visie op "40 jaar TFD" te geven. Nu wil het feit dat Frank Maurits ook haar ooit heeft geïnterviewd voor onze nieuwsbrief. Het leek ons passend om naast het interview ook zijn intro van destijds toe te voegen:

"Founder" van de Tweede Generatie (Eerste Generatie is de tijd dat de TFD een fanclub was, Tweede Generatie is de periode als

vereniging, red) is Lucie Blom Calis. Lucie kreeg destijds de ondankbare taak om voorzitter te worden van een vereniging met op dat moment heel veel ontevreden leden, een lege kas en schuldeisers op de stoep. Ga er maar aan staan!

Daarnaast werd ze ook nog eens hoofdredacteur van onze nieuwsbrief. Samen met de andere bestuursleden, redactieleden en de vrijwilligers kwam dankzij hun enorme gezamenlijke tomeloze inspanning de TFD weer helemaal terug op de kaart.

Vraag van Frank: Wat herinner jij je nog van je eerste schreden bij de TFD?

Lucie: "Op de HCC-dagen (computerbeurs, red) van 1996, ontmoette ik de TFD bij de stand van Knowhere. Deze laatste was de toenmalige sponsor voor de website van de TFD. Ik kon daar mijn klacht kwijt: ik had mij al maanden eerder opgegeven als lid, maar sindsdien nooit meer iets vernomen. Ik raakte in gesprek met Karl-Heinz, de toenmalige voorzitter. Omdat ik al wat bestuurlijke ervaring had, nodigde hij mij uit voor een gesprek met het bestuur. Op 14 december 1996 trad ik toe tot het bestuur en daarna ging alles in een stroomversnelling. Eind 2000 vond ik het welletjes als voorzitter..."

Vraag van Frank: Wat is je meest gedenkwaardige moment van je tijd bij de TFD?

Lucie: "Deep Con 1997 in Eindhoven: 700 bezoekers en dat is nimmer meer geëvenaard! Maar ook de periode daarna: de vereniging groeide en groeide, naar zo'n 2500 leden. En het optreden van Tim Russ in de Blokhoeve in Nieuwegein op 13 mei 2000, op dezelfde dag als de vuurwerkcramp in Enschede."

Vraag van Frank: Je nam de voorzittershamer over in een hele hectische periode van de TFD? Hoe kijk je daar nu op terug?

Lucie: "Heel tevreden, want het was een moeilijke periode, vooral op financieel gebied. En er was al lange tijd geen nieuwsbrief meer uitgegeven. Dat heb ik met de medebestuurleden allemaal nieuw leven ingeblazen en met succes."

EriC van der Ven – voorzitter 2000 – 2005

Net als Lucie, maar dan overleden in 2021, kan ook EriC van der Ven zijn terugblik en visie niet meer met ons delen.

EriC had het om te beginnen als voorzitter maar gemakkelijk: hij kwam in een gespreid bedje, want zijn voorganger had er samen

met toenmalig bestuur goed de schouders onder gezet. Maar EriC is ook voorzitter van de TFD op het moment dat onze vereniging de meeste leden telde in haar 40-jarig bestaan (notitie van de ledenadministrateur: op 31 december 2001 had de vereniging 2934 leden).

Bij zulke aantallen is een strakke hand noodzakelijk, en dat konden we met een gerust hart aan EriC overlaten: over alles had hij wel een eigen, uitgesproken mening - maar hij had ook altijd een luisterend oor voor inbreng van anderen.

Eén ding zullen velen zich herinneren: zijn insteek dat na vijf jaar voorzitterschap het

tijd is om te gaan. Ruimte voor nieuw bloed en voor nieuwe ideeën vond EriC belangrijk; te lang blijven zitten als voorzitter zou naar zijn mening een negatief stempel drukken op de voortgang van de vereniging...

Marc Ghysels – voorzitter – 2005 – 2008

"Voordat ik in 2005 voorzitter werd, zat ik in de werkgroep voor de fanclubdag, samen met Petra Westveer en Marion Bergen van 2000 tot 2005. Toen ik vernam dat EriC van der Ven zou stoppen, heb ik heel diep moeten nadenken of het wel iets voor mij zou

zijn om de voorzittershamer over te nemen. Tenslotte hadden we destijds nog heel veel leden en was het een verantwoordelijke taak.

Na veel wikken en wegen besloot ik tot ieders verbazing me op te geven als kandidaat. Tot op de dag van de ALV waren er geen tegenkandidaten. Op de ALV zelf waren een flink aantal mensen aanwezig die het absoluut niet zagen zitten dat ik voorzitter zou worden. Zij hadden er geen enkel vertrouwen in dat ik de vereniging zou kunnen leiden. Na een flinke discussie werd ik alsnog verkozen, mede dankzij de steun van toen zittende bestuursleden van de TFD.

Wat volgde was een leuke en boeiende periode. Een voorzitter komt uiteraard meer op de voorgrond te staan dan een van de andere bestuursleden. En hoewel dat in eerste instantie erg onwennig was, was het ook wel heel leuk. Je komt met meer mensen in contact zowel binnen de vereniging als daarbuiten. Zo had ik heel interessante gesprekken met Dave van Velzen van Paramount, die ons toen nog sponsorde, waren er de contacten met pers, en had ik een heel leuk contact met de organisatoren van de Utopia-conventies.

De communicatie over en weer met het bestuur was heel prettig, er waren weinig echte strubbelingen. Naast de

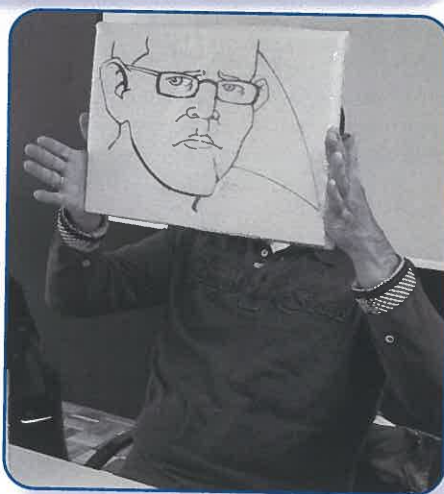
bestuursvergaderingen, waarvoor we met het gehele bestuur in een wegrestaurant in de Meern bij elkaar kwamen, vond ik ook het schrijven van de vaste column "van de voorzitter", in onze nieuwsbrief, erg leuk om te doen. Zo was het voorzitterschap uiteindelijk een mooie ervaring, die ik niet had willen missen. Ik heb fijn samengewerkt met mensen als René, Johan, Harm, EriC, Ronald, Frank... en nog veel meer (ik vergeet vast een aantal prachtige mensen, zal het maar op de leeftijd houden).

Maar zoals altijd komt er aan mooie dingen een eind. In 2008 moest ik met veel spijt, vanwege privéomstandigheden toch het stokje aan iemand anders doorgeven. Die iemand anders was niemand minder dan Harm Koopman: de rots in de branding als het op besturen aankomt."

Harm Koopman – voorzitter – 2008 – 2013

"Tja, als ik als voorzitter terugblik, dan ben ik vermoedelijk de enige voorzitter sinds de TFD een vereniging werd in 1994, die het tijdens zijn voorzitterschap heeft moeten doen zónder een lopende Star Trek-serie. Maar in mijn periode was er natuurlijk wel wat ik noem: de "JJ Abrams-filmrevival".

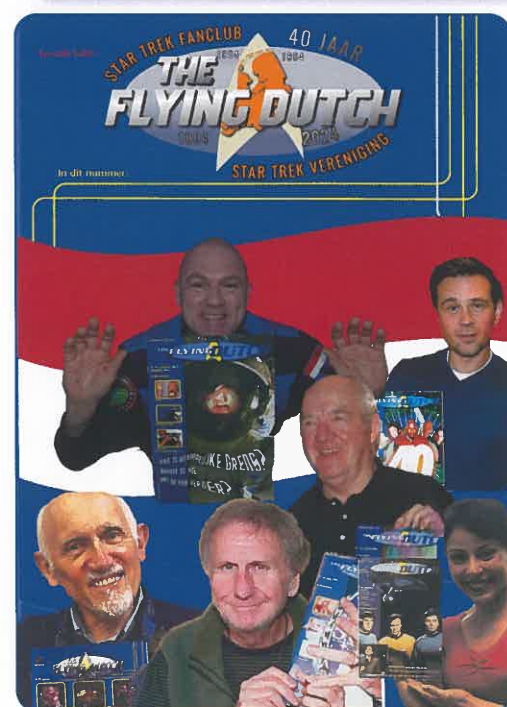
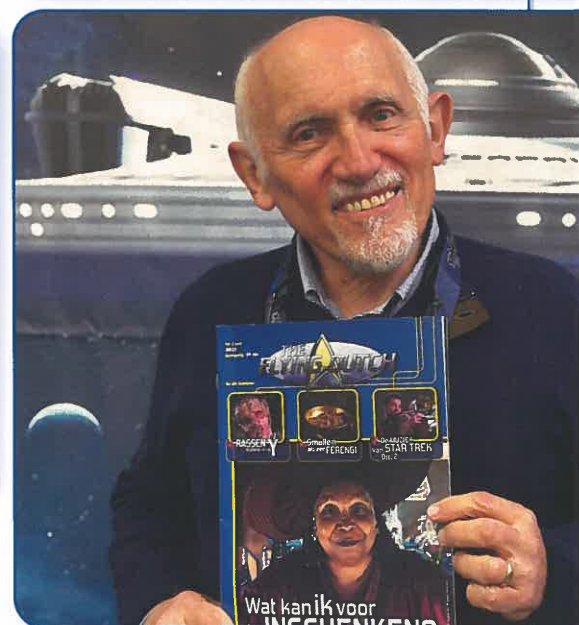
Voorts was het vooral proberen de vereniging op hetzelfde niveau voort te zetten als aan het begin van deze eeuw en dat viel zonder lopende Star Trek-serie op tv echt niet mee. Langzaamaan zagen we de "ledenteller" ieder jaar een beetje teruglopen – dit ondanks het rotsvaste vertrouwen dat ik altijd heb gehad, ook voor en na mijn voorzitterschap, in het bestuur en in de daaraan verwante groepen, zoals de conventiewerkgroep, de nieuwsbladredactie, de vrijwilligers, de coördinatoren, enz, enz...

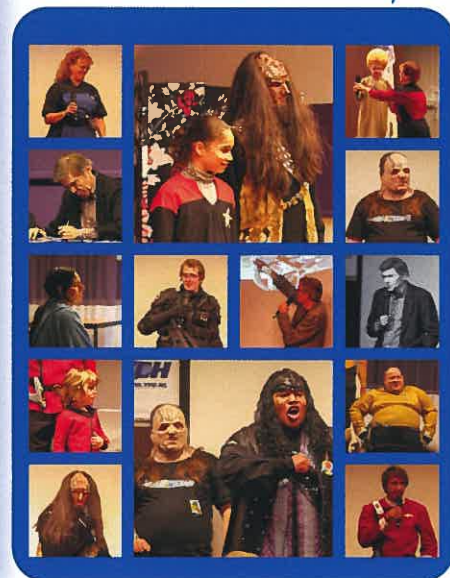
Hoogtepunt uit mijn voorzitterschapstijdperk? Dat is een inkopper: in mijn periode viel het 25-jarig bestaan van de vereniging en ik kan in dat opzicht alle eer opstrijken dat ik de enige voorzitter ben, die - samen met een superenthousiast team - ooit een TOS A-acteur naar Nederland heeft weten te halen, namelijk: Walter Koenig!

Ik wil de gelegenheid gebruiken om hier, aan de vooravond van het 40-jarig TFD-bestaan, alle vrijwilligers en leden te bedanken voor het in mij gestelde vertrouwen als voorzitter. Maar ook voor het vertrouwen gedurende de 35 jaar dat ik deel uitmaakte van de TFD in allerlei andere functies: penningmeester, secretaris, ledenadministrateur, coördinator speciale projecten... ik zal er vast nog wel een paar vergeten.

Wat mij betreft: óp naar het 50-jarig jubileum en wie weet ben ik als 70+-er nog wel actief voor de vereniging. Het bloed kruipt immers waar het niet gaan kan of - zoals Spock dat zegt - "There are always alternatives."

Pim Blokker – voorzitter – 2013 – heden

"Als ik terugkijk naar mijn aanstelling als voorzitter in 2013 waren het voor Star Trek onzekere tijden en zo ook voor de vereniging. Sinds 2005 werden geen nieuwe afleveringen voor televisie meer gemaakt en leek er een definitieve breuk te zijn ontstaan met alles wat we zo liefhebben. "Into Darkness" kwam in die tijd uit: de tweede film in de alternatieve (Kelvin) tijdlijn en deze film voedde de onzekerheid onder de fans over wat er met Star Trek zou gebeuren. Niet iedereen kon zich in deze film vinden, zeker ik niet. Het waren geen slechte films, maar het was niet de Trek waar ik zat op te

wachten. De ledenaantallen liepen terug en onze nieuwsbrief verscheen nog maar twee keer per jaar, wat ik zie als meest negatieve beslissing die we hebben moeten nemen tijdens mijn voorzitterschap. De periode voelde meer als overleven en maar hopen dat er nieuwe televisieseries zouden worden gemaakt.

Dat gebeurde in 2017 met de serie Discovery en ja, eindelijk, nieuwe afleveringen om over te praten! Naar mijn beleving was het toen nog niet de Trek, die fans wilden zien, maar er was een begin. De aandacht voor Star Trek in Hollywood kwam langzaam terug en nu, ruim zes jaar later, zorgen vijf verschillende Star Trek-series voor meer dan genoeg stof om over te praten.

Daarin zijn het voor mij vooral de series Picard en Strange New Worlds die de oude tijden doen herleven. Hiermee ziet de toekomst voor Star Trek (en daarmee die van onze vereniging) er rooskleurig uit. Er worden inmiddels weer vier nieuwsbrieven per jaar uitgegeven, het ledenaantal stijgt en er is nog meer nieuwe Trek aangekondigd. De fans weten ons te vinden, en, belangrijker, de Star Trek-boodschap wordt weer aan de wereld gegeven.

Namens alle voorzitters: "Live Long and Prosper!" en laten we hopen dat die uitspraak ook op de TFD van toepassing zal zijn. *

STAR TREK FANCLUB 40 JAAR

1984 1994 2024

THE FLYING DUTCH

STAR TREK VERENIGING

40 jaar 3 speciale evenementen

2024

www.tfd.nl

"Voor fans door fans"

23/29/6/2024 THE FLYING DUTCH
Zaterdag
Mijn favoriete
De Flying Dutch
Oud Hollandse spelletjes
www.tfd.nl

8/9/2024 THE FLYING DUTCH
Markel en extravaganza
Actie & beleven
www.tfd.nl

Stap aan boord van de USS Starchaser en vier met ons een mijlpaal in de ruimtegeschiedenis! The Flying Dutch, de toonaangevende Star Trek vereniging van Nederland, bestaat 40 jaar, en dat is een jubileum dat we niet onopgemerkt voorbij laten gaan. We zijn verheugd om het eerste van onze drie speciale evenementen aan te kondigen ter ere van deze ongelooflijke reis.

23 maart 2024

Op een stijlvolle locatie nemen we je mee naar de bioscoopzaal van Corendon plaza in Amsterdam voor een ervaring die je niet wilt missen. In deze bioscoopzaal zullen we een mystery vertoning van Star Trek organiseren, speciaal voor onze leden en Star Trek-fans. We kunnen wel verklappen dat het om afleveringen gaat die nog nooit in een bioscoop te zien waren.

Wat kun je verwachten tijdens dit buitengewone evenement?

Een epische ervaring: Je wordt ondergedompeld in de onbekende regionen van het heelal, omringd door gelijkgestemde Star Trek-liefhebbers. Dit is Star Trek op zijn best, zoals je het nog nooit eerder hebt gezien.

- **Verbondenheid:** Sluit vriendschap met andere fans en deel je passie voor de Star Trek-franchise. Ontmoet gelijkgestemde zielen, wissel ideeën uit en geniet van een gevoel van gemeenschap dat alleen Star Trek kan bieden.

- Na de vertoning kunnen liefhebbers nog samen nagenieten in de mooie Skybar 747.

Of gezamenlijk lekker een hapje eten in het restaurant van de mooie plaza.

- Mis dit niet! Het is een kans om samen te komen en te vieren wat Star Trek en The Flying Dutch voor ons allemaal betekenen.

Meer informatie over de datum, tijd en hoe je tickets kunt bemachtigen volgt snel.

**TICKETS VERKRIJGBAAR VIA
VOORVERKOOP VANAF JANUARI
2024!!!**

Geachte bemanningsleden en vrienden van The Flying Dutch,

Het is weer tijd om onze reis door de sterren te onderbreken en ons avontuur voort te zetten op aarde. We nodigen jullie uit voor een buitengewone mini cruise die je niet wilt missen. Bereid je voor op een dag vol plezier, lekker eten en ontspanning, terwijl we samen genieten van een Lunch buffet, Oudhollandse spelletjes en een Biesboschrondvaart.

Datum: **Zaterdag 29/06/2024**

Tijd: 12:30 - 17:00 uur

Vertrekpunt: Biesboschweg 2, 4924 BB, Drimmelen

Agenda:

12.30 uur: Lunch buffet

Begeef je naar het restaurant naast de afvaartsteiger, waar we een fantastisch uitzicht hebben over de rivier de Amer met aan de overzijde de prachtige Biesbosch. Laat je smaakpapillen verwennen met een heerlijke lunch en geniet van goed gezelschap.

13.30 uur: Oud Hollandse spelen

Vervolgens gaan we naar café-restaurant 't Voske, waar we een paar gezellige uurtjes doorbrengen met Oudhollandse spelletjes. Voorafgaand aan dit evenement zullen we in groepjes worden ingedeeld, klaar om het tegen elkaar op te nemen. Het belooft veel plezier te brengen voor zowel jong als oud. Vergeet niet je competitieve geest mee te nemen!

15.00 uur: Biesboschrondvaart

Na de spelletjes is het tijd om te ontspannen en te genieten van de serene schoonheid van de Biesbosch. We gaan aan boord van een rondvaartboot op het panoramadek. Geniet van een drankje naar keuze terwijl we twee uurtjes uitwaaien en genieten van de natuurlijke omgeving. Dit wordt een dag om te onthouden en een geweldige gelegenheid om onze Star Trek-vereniging samen te brengen voor wat buitenwerelds plezier.

PRIJS : Leden/en/of verkleed 40€ per persoon

kinderen tot 11j 20€

Niet leden :44,50€ per persoon

Meer informatie over de datum, tijd en hoe je tickets kunt bemachtigen volgt snel.

**TICKETS VERKRIJGBAAR VIA
VOORVERKOOP VANAF JANUARI
2024!!!**

Volg de bemanning van de USS Starchaser van The Flying Dutch en ga met ons mee op een reis achter de schermen!

Op 8 september 2024 nodigt Star Trek vereniging The Flying Dutch je uit voor ons derde spectaculaire evenement, gehouden in het prachtige zalencentrum HF Witte in De Bilt.

Wat maakt dit evenement zo bijzonder? We hebben niet één, niet twee, maar drie bijzondere gastsprekers die de geheimen en verhalen achter Star Trek met je delen:

1. **Susan Sackett** - Schrijfster en de assistente van de legendarische Star Trek-bedenker, Gene Roddenberry. Susan zal je meenemen op een reis door de vroege dagen van Star Trek en deelt exclusieve inzichten in het creatieve proces achter deze iconische serie.

2. **Eric Stillwell** - De schrijver van afleveringen van "The Next Generation", een van de meest geliefde Star Trek-series. Eric zal zijn ervaringen delen en je meenemen in de wereld van het schrijven voor Star Trek.

3. **Mark Rademaker** - Een 3D-specialist en de ontwerper van het NASA-model IXS Enterprise. Mark zal je fascinerende details onthullen over het ontwerpen van Star Trek-schepen en zijn werk voor NASA.

Naast deze geweldige gastsprekers hebben we ook een aantal handelaren uitgenodigd die Star Trek-merchandise aanbieden, zodat je je eigen stukje van het Star Trek-universum kunt bemachtigen.

En hier is nog meer goed nieuws!

**Bij je toegangsprijs zijn
handtekeningen van onze
gastsprekers inbegrepen**

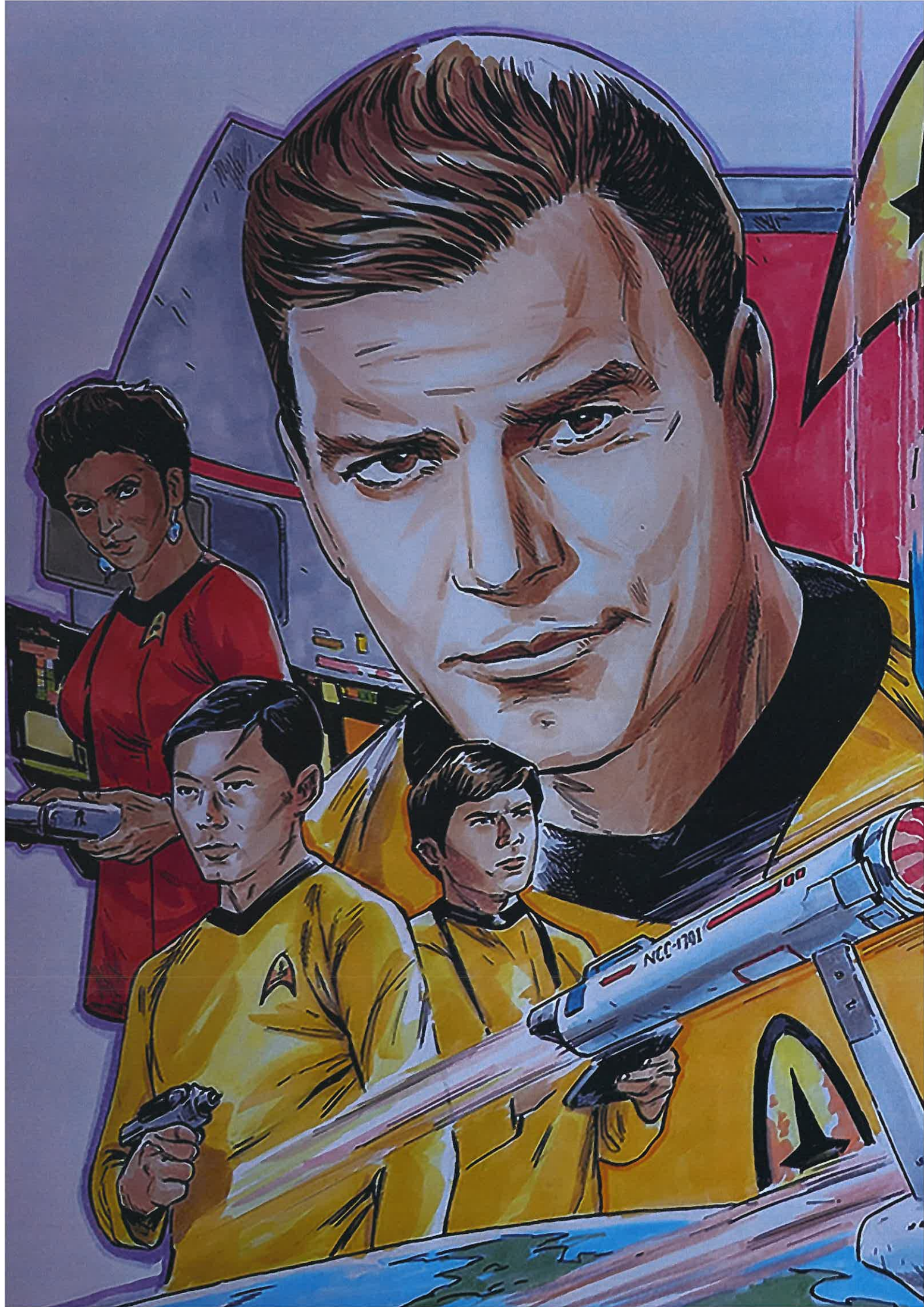
Je hebt ook de kans om met hen op de foto te gaan tijdens onze exclusieve fotoshoot.

Mis deze buitengewone kans niet om je passie voor Star Trek te vieren en te verdiepen. Kom naar het 3e evenement van The Flying Dutch op 8 september 2024 in zalencentrum HF Witte in De Bilt. Maak je klaar voor een dag vol Star Trek magie en herinneringen. We zien je daar!

Meer informatie over de datum, tijd en hoe je tickets kunt bemachtigen volgt snel

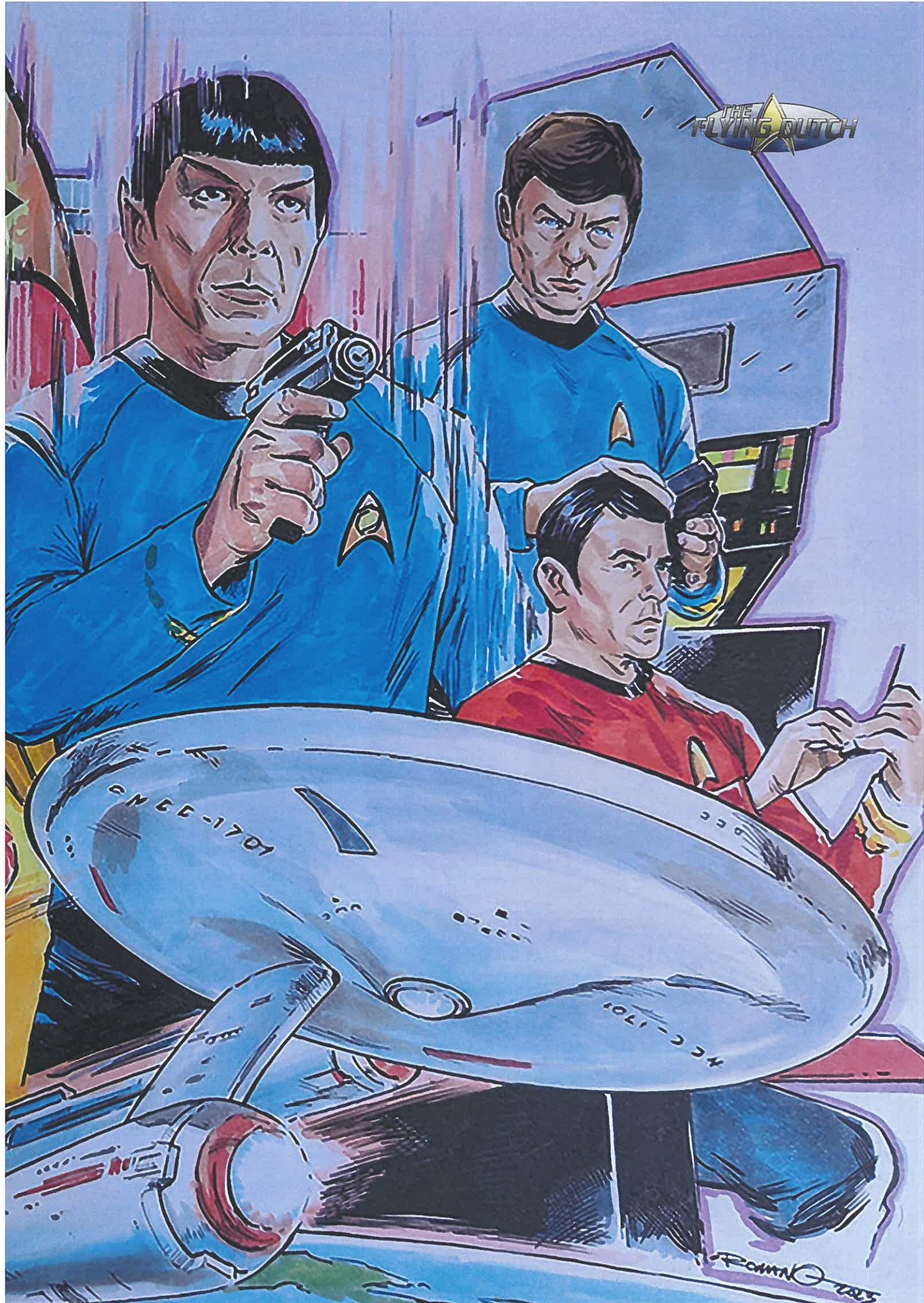
**TICKETS VERKRIJGBAAR VIA
VOORVERKOOP VANAF JANUARI
2024!!!**

THE
FLYING DUTCH

Uit de Doos

Cards from the final frontier!

Door: Harm Koopman

Mijn laatste 'uit de doos' eindigde ik met als tekst: "tot zover deze keer... in onze volgende nieuwsbrief, alweer de laatste van 2023, gaan we natuurlijk vooruitkijken naar het 40 jarig bestaan van de TFD... ik moet echter nog wel even puzzelen hoe die speciale "uit de doos" vorm te gaan geven, maar dat blijft dan voor nu ook nog even een verrassing..."

En dat vormgeven valt (viel) nog niet mee als je op zoek bent naar wat ik noem "interactie" tussen mijn liefde voor onze Star Trek vereniging en mijn hobby als tradingcard-freak.

Feit wil dat een aanzienlijk deel van het extra katern dat jullie in deze nieuwsbrief aantreffen van mijn hand is, dan wel met behulp van mijn inzet gerealiseerd is...

En dus leek het mij, maar dat is uiteraard persoonlijk, leuk om toch te proberen een brug te slaan door een aantal wetenswaardigheden over mij als schrijver van "uit de doos" en mijn liefde voor een bepaald type tradingcard, dat net als onze vereniging al vele jaren beschikbaar is, voor het voetlicht te brengen.

Weten jullie dat je nu de 120ste full colour nieuwsbrief van Star Trek Vereniging The Flying Dutch vasthoudt? Ik noem dat, dank aan alle redacteuren en redactrices en leden die het volhouden, een superprestatie die zijn weerga niet kent.

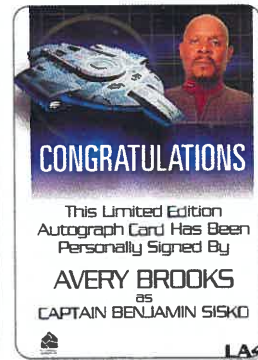
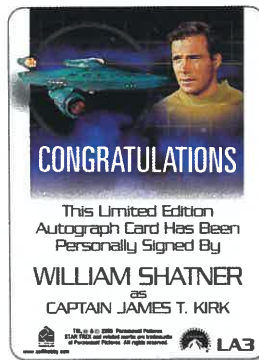
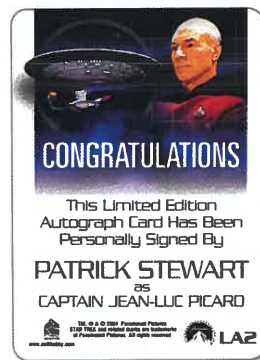
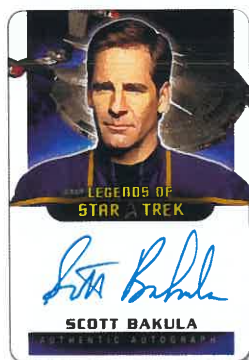
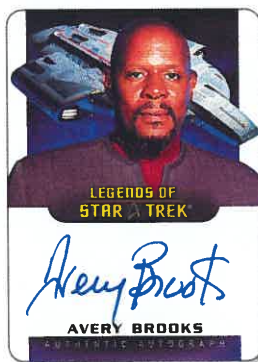
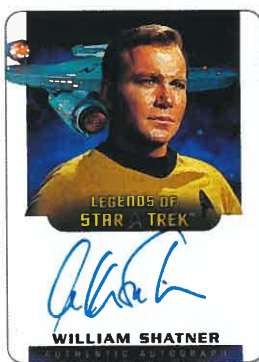
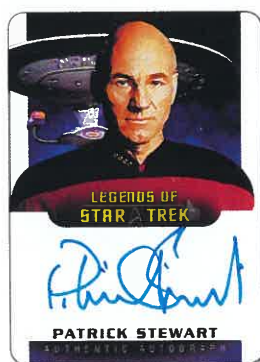
Weten jullie dat ik mijn aller-eerste - voorloper - van 'uit de doos' scheef in november 1997, zijnde de 9de full colour nieuwsbrief? En weten jullie dat - dit gaat niemand geloven - ik maar 1 keer heb verzuimd tot nummer 120 met schrijven van een 'uit de doos'? Dat was in de full colour nieuwsbrief van maart 2000 (de 21ste)... met als reden dat ik er

domweg niet aan toe kwam. Net als nu was ik ook toen de TFD leden-administrateur, maar nu voor circa 400 leden, toen voor net geen 3.000!

WOW, ja de historie van de TFD, maar ook van 'uit de doos' kent vele gezichten. Weten jullie wat de meest aan mij gestelde vraag is? Dat is: "hoe hou je het vol?" als het gaat om vrijwilligerswerk voor de TFD en schrijven van 'uit de doos', als het gaat om de kaart hobby "wat is je mooiste kaartje?"

En natuurlijk begin ik dan over de mooie contacten, de uitdagingen, DeForest Jackson Kelley, de schare vrienden en relaties die het in ons kikkerlandje, maar ook ver daarbuiten heeft opgeleverd... Daarom hou ik het vol... Maar dan die andere vraag... mooiste kaartje? Met inmiddels een keus uit ruim 32.000... Ga er maar aan staan....

Ahuh? Die vraag beantwoorden lukt me eigenlijk niet meer... Wel zijn er uiteindelijk na zoveel jaar verzamelen 2 type kaarten die mijn

LA1-ScottBakula_from_ENT_S3_2004_copyright2003

LA2-PatrickStewart_from_Celebrating40years_2006_copyright2004

LA3-WilliamShatner_from_TOS_Art&Images_2005

LA4-AveryBrooks_from_DSN_Heroes&Villains_2018_copyright2007

LA5-KateMulgrew_from_InflexionsStarfleet_Finest_2019_copyright2012

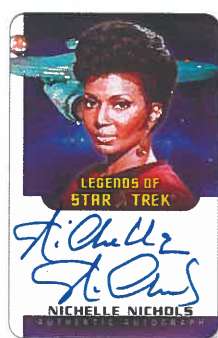

hart hebben gestolen, vreemd genoeg een van die typen door de naam en het andere type door de combinatie op het kaartje. Hé Mr.Fizzbin, je schrijft weer in raadsels!

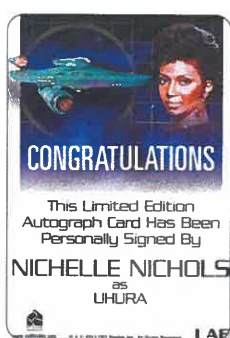
Oké, de uitleg: het eerste type zijn de gesigioneerde "Legends of..." kaartjes, want Legends zijn HET; stuk voor stuk allemaal, niemand uitgezonderd! En het andere type (de combinatie) zijn de kaartjes met stukjes kostuum en een handtekening op hetzelfde kaartje (iets wat de uitgever Rittenhouse Archives vroeger costume cards en nu veelal relic cards noemt)...

Goed laten we dan nu samen eens even lekker in de "Legends of..." gesigioneerde kaarten duiken... alle afbeeldingen die je in deze 'uit de doos' ziet zijn van dit type.. En wat is er dan allemaal (tot anno nu, oktober 2023) van dit type uitgebracht?

Mr.Fizzbin zou mister Fizzbin niet zijn als hij daar niet netjes bij vermeldt wat het copyright jaartal op het kaartje is en in welke uitgave (set) je dat kaartje dan kan vinden...

LA6-NichelleNichols_from_Women_50thAnniversary_2017_copyright2013

LA14-MarinaSirtis_from_TNG_Archives&Inscriptions_2022_copyright2021

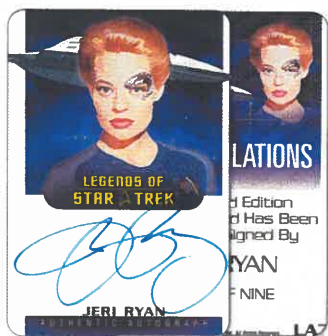
LA15-KirstieAlley_from_Women_Art&Images_2021_copyright2021

Best een mooi lijstje, met inderdaad 16 Legends van de buitenklasse, maar wat ook wel gelijk opvalt, maar liefst 11 dames en slechts 5 heren.

Voor de buitengewone nauwkeurigheid die ik altijd nastreef: als er geen copyright achter staat, dan is de uitgifte in de set in hetzelfde jaar als het copyright.

Wat er voorts nog echt opvalt, is dat het kaartje van Sisko (Avery Brooks) maar liefst 11 jaar bij Rittenhouse Archives op de plank heeft gelegen. Van drie dames is er een handtekening, die geen vervolg meer zal krijgen, RIP.

Tot zover deze 'uit de doos'. Wat jullie Mr. Fizzbin betreft een voor-spoedig 2024 en laat de 40 years party('s 😊) maar beginnen en natuurlijk wel allemaal effe die 25 euro lappen, want dit komende jaar wil je gewoon als diehard Trekkie in de lage landen echt NIET missen toch? 😊 Jullie hebben in ieder geval een autographed relic 'uit de doos' special van mij tegoeed en wie weet wat ik nog meer uit de hoge hoed weet te toveren... *

LA7-JeriRyan_from_Women_50thAnniversary_2017_copyright2013

LA10-GraceLeeWhitney_from_Women_Art&Images_2021_copyright2013

LA16-RobinCurtis_from_Women_Art&Images_2021

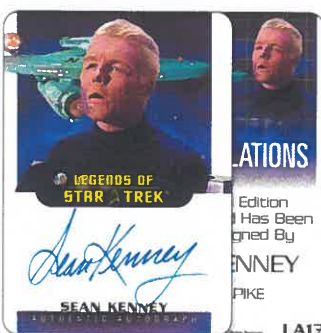

LA18-AliceEve_from_Women_Art&Images_2021

** LA17 is nog niet uitgegeven **

LA12-NanaVisitor_from_Women_Art&Images_2021_copyright2016

LA13-SeanKenney_from_TOS_Archives&Inscriptions_2020_copyright2018

LA19-CatherineHicks_from_Women_Art&Images_2021

LA20-SofiaBoutella_from_Women_Art&Images_2021

Acteur in de spotlight:

PATRICK STEWART

Door: Kirsten de Frankrijker - Bloemsma

*In oktober van dit jaar is een autobiografie van Patrick Stewart verschenen: **Making it so**. Dus een goed moment om hier ook even bij stil te staan, en wat meer te vertellen over de acteur, die velen van ons toch vooral kennen als Jean Luc Picard uit TNG en later natuurlijk van zijn eigen serie Picard. Raak je geïnteresseerd? Dan kun je altijd een exemplaar van deze autobiografie op de kop tikken en het hele verhaal in zijn eigen bewoordingen lezen.*

Patrick Stewart is geboren op 13 juli 1940 in het dorpje Mirfield nabij Leeds, in Yorkshire, Engeland. Zijn ouders zijn Gladys Barrowclough, werkzaam als textielarbeider, en Alfred Stewart, sergeant-majoor in het Britse leger. Hij heeft twee oudere broers, Geoffrey en Trevor. Hoewel hij officieel geen tweede naam kreeg, gebruikte hij "Hewes" een tijdje als middelste naam. Patrick groeide op in een arm gezin met veel huiselijk geweld door zijn vader.

Hij heeft zelf twee kinderen, Daniel en Sophia, met zijn eerste vrouw Sheila Falconer, van wie hij in 1990 scheidde na een huwelijk van 24 jaar. Zoon Daniel speelde in de The Next Generation aflevering "The Inner Light" de rol van Batai, de volwassen zoon van Picard/Kamin. Tevens speelde Daniel in de speelfilms "Death Train" en "Blunt Talk", waarin ook Patrick een rol had.

In 1997 verloofde Patrick zich met Wendy Neuss, één van de producers van TNG. In 2000 trouwden zij, maar al drie jaar later werd de scheiding uitgesproken.

In 2008 kreeg hij een relatie met zangeres en songwriter Sunny Ozell. In 2013 zijn zij in Nevada getrouwd door de bekende Britse acteur Ian McKellen, die naast een goede vriend ook ambtenaar van de

burgerlijke stand is. Later vertelde Patrick dat hun huwelijk niet wetmatig bleek te zijn, omdat de papieren van McKellen niet geldig waren in de staat Nevada. Kort daarna hielden zij daarom een geïmproviseerde tweede ceremonie met McKellen, in Los Angeles.

Echtgenote Sunny was (zingend) te zien in de aflevering "Monsters" van "Star Trek: Picard" (PIC seizoen twee, aflevering zeven). Het nummer dat ze zingt staat ook op haar album "Overnight Lows".

Patrick acteert al vanaf jonge leeftijd en schrijft zijn acteercarrière toe aan zijn Engelse leraar die hem een exemplaar van Shakespeare in handen gaf en zei "En nu optreden".

Op 15-jarige leeftijd stopte hij met school en trad hij in het lokale theater op. Hij kreeg bij een krant een baantje als reporter en schrijver van overlijdensberichten, maar na een jaar gaf zijn werkgever hem de keuze tussen acteren of journalistiek bedrijven, maar niet beiden. Volgens zijn broers woonde hij onder werktijd toneelrepetities bij en verzorgde hij daarom de verhalen die hij voor de krant moest schrijven. Patrick heeft ook nog een tijdje meubels verkocht om geld te verdienen zodat hij een acteer-opleiding op een toneelschool kon bekostigen.

In 1966 werd hij lid van "The Royal Shakespeare Company", een gezelschap dat tot doel heeft toneelstukken van met name Shakespeare voor iedereen toegankelijk te maken. Hij trad op met inmiddels bekende acteurs als Ben Kingsley en Ian Richardson. Zijn tv-debuut maakte hij in 1967 in televisieserie "Coronation Street", waarin hij een brandweerman speelde.

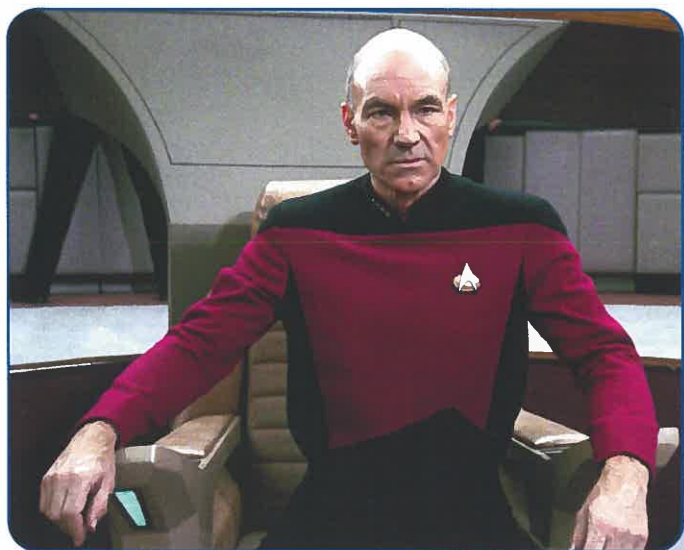
Door de jaren heen trad hij in veel grote tv-series op zonder echt bekend te worden bij het grote publiek. Denk hierbij aan series als "I, Claudius", "Tinker Tailor Soldier Spy" en "Smiley's People". Ook speelde hij kleine rollen in speelfilms zoals "Excalibur" en "Dune". In 1996 was hij zelfs te zien in een aflevering van de kinderserie

"Sesamstraat", waarin hij op Shakespeariaanse wijze de letter "B" besprak ("To Be or Not to Be").

Patrick gaf de voorkeur aan acteren in het theater maar toch stemde hij in 1987 toe om mee te werken aan de hernieuwing van Star Trek. Hij wist op dat moment niks van de invloed van Star Trek, de cultuur die er omheen hing of het fandom dat ermee gepaard ging. Hij was huiverig om het contract te tekenen, maar zowel hijzelf, zijn agent als anderen die hij had gevraagd, verwachtten dat de nieuwe serie snel gecanceld zou worden en dat hij terug kon keren naar het toneel, nadat hij wat geld zou hebben verdiend met "The Next Generation". Zoals wij allemaal weten, werden TNG en de speelfilms die volgden een groot succes. Hij was 47 jaar oud toen hij de rol voor het eerst op zich nam, een getal dat we overigens vaak in de Star Trek-franchise tegenkomen.

Behalve in TNG was hij ook als Picard te zien in de pilot-aflevering "Emissary" van de serie "Deep Space Nine". Verder heeft hij natuurlijk zijn eigen serie "Picard".

Het succes van TNG zorgde ervoor dat Patrick al snel getypecast werd: het krijgen van andere rollen werd lastig. Ook de terugkeer naar het toneel leverde problemen op, vanwege zijn lange afwezigheid liep hij diverse rollen mis.

Desondanks kun je hem sinds TNG aantreffen in een aantal speelfilms, waaronder "Jeffrey", "The Lion in Winter", "Safe House". Hij speelde de hoofdrollen van kapitein Ahab in de film "Moby Dick" en van Scrooge in de televisiefilm "A Christmas Carol". Voor de laatste rol kreeg hij een Screen Actors Guild Award nominatie (Amerika).

Eind 90-er jaren speelde hij een aantal malen de rol van professor Charles Xavier in de reeks superheldenfilms "X-Men".

Tevens was hij actief als stem-acteur in diverse documentaires, video-games en televisieprogramma's.

In 1996 kreeg hij een ster op de Hollywood Walk of Fame in Hollywood. In 2017 was ik op vakantie in Los Angeles en ben ik daar natuurlijk ook naartoe gegaan. Je kunt plattegronden krijgen met daarop de locatie van alle sterren. Op de plek waar die van Patrick zou moeten liggen waren echter werkzaamheden aan de gang. De werklui zagen mij zoeken en toen bleek dat zij n t de ster van Patrick aan het vervangen waren, omdat die kapot was. Dat leverde een bijzondere foto op!

In 2010 werd Patrick geridderd door Koningin Elizabeth, waardoor

hij zich nu Sir Patrick Stewart mag noemen.

Patrick ondersteunt actief een aantal goede doelen. Vanwege het huiselijk geweld waar hij als kind onderhevig aan is geweest maakt hij zich in Engeland hard voor het goede doel van de UK Domestic Violence Charity Refuge.

Verder is hij een fervent verdediger van pitbulls. Hij en zijn vrouw hebben als "pleegouders" al verschillende honden opgevangen voor hondenopvang "Wags and Walks" in Los Angeles. '

Vanaf de eerste aflevering van Star Trek: The Next Generation is één ding over Data duidelijk: hij wil een mens zijn. Dat thema blijft je terugzien gedurende de hele serie en decennia later in Star Trek: Picard komt Data's wens eindelijk (min of meer) uit. Zou het echter niet kunnen dat Data zijn doel stiekem al veel eerder had bereikt? Of anders geformuleerd: was de Data die we kennen uit TNG al een mens?

TO BE OR NOT TO BE

Door: Selma Vollenberg

Velen zullen hierop zeggen: nee, Data is geen Homo sapiens en dan kan je geen mens zijn. Star Trek is het hier echter niet mee eens. In vele gevallen worden ook aliens omschreven als mens: in Star Trek II: The Wrath of Khan werd Spock als de meest menselijke van alle zielen die Kirk ooit kende omschreven, en dat soort dingen gebeurt wel vaker.

Volgens Star Trek is menszijn dus meer dan simpelweg een lijstje kenmerken afvinken en is er best een kans dat Data wel gezien kan worden als mens. In dit artikel zal ik dan ook, met behulp van een aantal filosofen, onderzoeken of dat - volgens Star Trek - ook het geval is. (Kanttekening: in Star Trek wordt het woord 'human' gebruikt als zowel zelfstandig als bijvoeglijk naamwoord en het lijkt alsof hetzelfde bedoeld wordt. In het Nederlands zijn menszijn en menselijk twee verschillende dingen, maar omdat menszind geen woord is, gebruik ik hier alsnog menselijk in plaats daarvan.)

Wat is een mens?

Het is nodig om eerst de definitie van een mens volgens Star Trek vast te stellen. Dat doe ik met behulp van de sectie Human Nature uit het boek Quotable Star Trek geschreven (of nou ja, samengesteld) door Jill Sherwin. Daarin staan verschillende citaten over wat het betekent om een mens te zijn en uit het feit dat bepaalde thema's en opvattingen steeds terugkeren, leid ik af dat die de boodschap over menselijkheid die Star Trek wil sturen weerspiegelen.

Om te beginnen, stel ik dat mensen volgens Star Trek veranderlijk zijn. Dat geldt op grote en kleine schaal. Op kleine schaal wordt iedere actie van mensen gezien als onvoorspelbaar, maar met een belangrijke constante in hoe mensen zich gedragen: met medeleven en compassie. Deze waarde is van zeer groot belang voor mensen en dat wordt ook erkend door aliens. Door die constante is de veranderlijkheid op kleine schaal veel minder aanwezig dan op grote schaal. Dat laatste zal ik dus toelichten.

Uit vele gebeurtenissen in Star Trek blijkt dat mensen in staat zijn tot langdurige verandering. Een voorbeeld hiervan is dat na de Derde Wereldoorlog mensen een stuk beter werden en dat eeuwen later

nog steeds zijn. Sterker nog, mensen hebben verandering nodig en als ze zien dat er iets beter kan, willen ze ook zorgen dat het beter wordt. Het wordt in Star Trek geïmpliceerd dat dat voor First Contact met de Vulcans niet het geval was, en dat door te leren van hun fouten, mensen uiteindelijk in kunnen zien wanneer iets moet veranderen - nog een voorbeeld van die verandering. De twee belangrijkste kwaliteiten in Star Treks definitie van menszijn zijn dus compassie en het verlangen naar en vermogen tot verandering.

Het mensbeeld in vergelijking

Die verandering doet denken aan Helmuth Plessners kunstmatige natuur van de mens. Dat begrip houdt in dat mensen de capaciteit tot zelfreflectie hebben en hun gedrag kunnen veranderen gebaseerd op wat zij zien. Dat komt ongeveer voor de helft overeen met het mensbeeld van Star Trek. Het verlangen naar verandering komt volgens ST namelijk door twee dingen: het feit dat je soms niet anders kan dan mee veranderen met de omgeving en het idee dat alles altijd beter kan, ook de mens zelf. Dat laatste sluit aan op de ideeën van Plessner: door introspectie, het nadenken over het eigen gedrag, kunnen mensen merken dat ze iets aan zichzelf kunnen verbeteren, maar Star Trek voegt daar nog aan toe dat mensen ook tot dat inzicht kunnen komen door evaluatie van de wereld om zich heen.

Waar dit mensbeeld ook goed mee samengaat, is de evolutietheorie van Charles Darwin, die zei dat soorten alleen voortleven door, door de generaties heen zodanig te veranderen dat ze optimaal aangepast zijn op hun omgeving. Medeleven is evolutionair gezien een gunstige eigenschap om te hebben, anders zouden mensen elkaar niet helpen en zouden ze sterven van wonden of ziekte. Verandering is zelfs een centraal onderdeel van de evolutietheorie. Het verlangen en de capaciteit van mensen om zichzelf en hun omgeving te veranderen als zij negatieve resultaten van hun huidige leefwijze zien, sluiten goed aan bij het gedachtegoed van Darwin. Evolutionair gezien is dit mensbeeld dus prima te onderbouwen.

Door evolutie bepaald

Star Trek vindt zoals eerder geconstateerd dat dit mensbeeld op iedereen van toepassing kan zijn. Dat past echter niet bij de evolutietheorie, want als wat ons mens maakt (dus medeleven en het verlangen naar/vermogen tot verandering) komt door onze evolutie, waarom zouden andere wezens die eigenschappen dan ook hebben? Zij hebben immers een andere ontstaansgeschiedenis dan wij en deze schijnbaar non-biologische kenmerken zijn eigenlijk dus wel bepaald door onze evolutie.

Dat wil echter niet zeggen dat andere wezens ze niet ook kunnen hebben. Het doel om anderen te helpen kan iedereen voor zichzelf stellen, mens of niet. Het enige verschil is dan de manier waarop ze aan deze kenmerken zijn gekomen: waar empathie in mensen ingebakken zit, kunnen aliens zelf nadenken over wat ze willen doen en concluderen dat ze mensen willen helpen. Hetzelfde geldt voor verandering.

Soorten menselijkheid

Als je tijdens het kijken hebt opgelet op wat Star Trek menselijk noemt, kan je nog een onregelmatigheid spotten in dit mensbeeld: emoties worden ook vaak genoemd als iets menselijks. Dat lijkt voor de hand liggend, maar hoe kan het dan dat Spock menselijk werd genoemd? Er zijn wezens die simpelweg niet in staat zijn tot emoties of deze niet (kunnen) uiten. Het idee dat menselijkheid iets is waarvoor gekozen kan worden, gaat in dat geval niet op.

Er moet dus onderscheid gemaakt worden tussen twee soorten menselijkheid. De eerste is biologische menselijkheid: bepaalde eigenschappen heb je nou eenmaal, of je hebt ze niet. Tot die eigenschappen behoren bijvoorbeeld emoties (en de gevolgen daarvan: mensen zijn zo veranderlijk/onvoorspelbaar op korte termijn door emoties, dus dat hoort bij het biologisch menszijn). De tweede is culturele menselijkheid, die je kan oppikken zelfs al ben je geen Homo sapiens. Medeleven en veranderlijkheid op lange termijn horen daar dus bij. In Star Trek lijkt die culturele menselijkheid voorrang te hebben: anders was Spock nooit de meest menselijke persoon genoemd. Het valt dus te stellen dat je menselijk bent op de belangrijkste manier als je de culturele eigenschappen hebt.

Intentionaliteit

De volgende vraag die beantwoord moet worden om te bepalen of Data een mens kan zijn is: kunnen niet-Homo sapiens überhaupt mensen zijn? Als we de hiervoor vastgestelde definitie van menselijkheid aanhouden, is het duidelijk dat dat zeker kan, al zullen ze nooit biologisch menselijk zijn.

Dit kun je echter ook zien als imitatie van menselijk gedrag, en dat hoeft niets te zeggen over of andere wezens ook echt mensen zijn. John Searle toonde dit aan met zijn Chinese Kamerexperiment. Hierbij zette hij iemand die geen Chinees sprak in een kamer en liet hij iemand die wel Chinees sprak aan de eerste persoon post sturen. In een boekje stond wat hij moest antwoorden in reactie op welke Chinese karakters, dus als hij een antwoord terugstuurde, leek het voor de Chineesspreker alsof hij prima Chinees sprak, terwijl hij eigenlijk geen idee had wat hij zei.

Hij had geen intentionaliteit, dat wil zeggen: met wat hij zei in het Chinees, verhiel hij zich niet op een betekenisvolle manier tot de buitenwereld. Zijn eigen ervaringen, die je normaal gesproken wel zou gebruiken om te handelen, hadden geen invloed op wat hij zei en deed. Geldt dit ook voor aliens wanneer zij zeer overtuigend cultureel menselijk zijn? Als ze menselijk gedrag reproduceren maar niet echt de eigenschappen hebben en toepassen die ze menselijk

zouden moeten maken en niet weten wat de betekenis daarvan is (semantiek), is hun menselijkheid niet echt, maar een soort simulatie.

Volgens Star Trek is dat niet het geval. Ook al kunnen we niet bewijzen dat het meer is dan het resultaat van chemische reacties in het brein, een mens vertrouwen we als hij zegt dat hij weet waarom hij zegt en doet wat hij zegt en doet: waarom een alien niet? Star Trek streeft naar gelijkheid en het zou vreemd zijn als dit een uitzondering was. Bovendien wordt het min of meer bevestigd dat we intentionaliteit moeten aannemen in The Measure Of A Man, waarin Picard Data de volgende vragen stelt om vast te stellen of hij zelfbewust is:

PICARD: *Commander Data, what are you doing now?*

DATA: *I am taking part in a legal hearing to determine my rights and status. Am I a person or property?*

PICARD: *And what's at stake?*

DATA: *My right to choose. Perhaps my very life.*

PICARD: *My rights. My status. My right to choose. My life. It seems reasonably self aware to me.*

Vanuit het principe van gelijkheid waar Star Trek zo naar streeft, kan zelfs Maddox Picard geen ongelijk geven - Data voldoet aan de criteria voor bewustzijn, of hij organisch is of niet.

Antwoord

Als niet-menselijke wezens ervoor kunnen kiezen om op een bepaalde manier (die gezien wordt als de belangrijkste) menselijk te zijn, dan geldt dat ook voor Data. Hij voldoet aan de twee hoofdkenmerken van cultureel menszijn die Star Trek onderscheidt: hij probeert altijd anderen te helpen en een belangrijk doel in zijn leven is om zichzelf en de wereld om zich heen te beteren. Het antwoord op de oorspronkelijke vraag is dus duidelijk: volgens de idealen van Star Trek zou Data gezien worden als een mens. Pinokkio was allang een echte jongen.

Toepassing op onze wereld

Met de opkomst van AI en de kans dat we ooit echt aliens ontmoeten, kan deze kwestie belangrijk worden. Kennelijk hebben we een soort intuïtief besef dat menszijn meer is dan biologie (anders had het hele vakgebied van de wijsgerige antropologie niet bestaan) en op een gegeven moment zullen we daar iets mee moeten.

Naar mijn mening is het goed mogelijk dat je voor die menselijkheid kan kiezen. Als we ons houden aan de gelijkheid waar we nu ook al zoveel waarde aan hechten, gaat het argument van Searle namelijk misschien helemaal niet op: Star Trek heeft wel een punt als het illustreert dat we bij mensen intentionaliteit net zo min kunnen bewijzen als bij andere wezens. Hetzelfde principe kan je toepassen op Plessners mensbeeld: het valt niet te bewijzen dat andere wezens niet doen aan introspectie en als ze dat zeggen of impliceren, kunnen we niet anders dan ze geloven. Ik pleit dus voor een menselijke, gelijke behandeling van andere menselijke wezens (als we die ooit ontmoeten) en ik denk dat een personificatie van Star Trek het met me eens zou zijn. ⁴

Away Missions STRIPSPEKTAKEL Kampen

Door: Petra van Wijnen
Foto's: Petra van Wijnen

Op zaterdag 19 augustus was in Kampen het jaarlijkse Stripspektakel. Als TFD hebben we daar ieder jaar een kraam om te verkopen en leden te werven.

De voorbereiding begon voor mij al eerder, op vrijdag 18 augustus heb ik de auto volgeladen met spullen voor deze beurs. Pim (onze voorzitter) was lekker op vakantie en had mij de sleutel gegeven om de spullen uit de kelder op te halen. Voor mij was dit voor het eerst dat ik een beurs doe die in de openlucht plaatsvindt. Op zaterdag 19 augustus vertrok ik om 7 uur met die volle auto naar Kampen.

Na een rit van anderhalf uur trof ik daar mijn mede-vrijwilligers aan: Patricia en René. Gezamenlijk hebben we de auto uitgeladen en ging ik de auto elders parkeren. We stonden met onze stand op een plein en hebben de marktkraam tafels die voor ons waren klaargezet ingericht. Het stripspektakel begon formeel om 10 uur, maar er waren al wat early birds die wat vroeger kwamen in de hoop de beste spullen te scoren voordat iemand anders dat doet.

Iets na 10 uur kwam ook Henk Brouwer aan. Die had vertraging opgelopen in de aansluiting met dat geweldige openbare vervoer

in Nederland. Enkele Star Trek fans kwamen langs de stand voor een praatje en we hebben wat boeken verkocht. Mienke en Maarten kwamen ook langs. Dit keer waren zij geen vrijwilligers, noch in Star Trek tenue, maar Olie B. Bommel en Tom Poes. Helemaal in stijl dus. Hoewel wij met onze stand op een plein stonden, waren er ook stands verdeeld over de hele Oudestraat. Er was van alles te vinden: (strip)tekenaars, stripverkopers, uitgeverijen, workshops, schrijvers, illustrators en de veiling van een unieke tekening van Suske en Wiske, die uiteindelijk € 6.000 opbracht voor het goede doel: de Voedselbank Kampen. Een flink aantal stands verkochten ook hobby gerelateerde spullen, zoals brei en naaigerei, spullen om (kerst)kaarten te maken en overige creabea benodigdheden.

De weergoden waren ons niet helemaal goed gezind en een paar keer viel er een lichte regenbui. Helaas hebben we geen nieuwe leden kunnen scoren, maar we hebben wel wat boeken kunnen verkopen. Al met al was het een geslaagde dag en reed ik om half 6 huiswaarts, via Pims adres om de spullen weer in de kelder te zetten. Uiteindelijk was ik om 8 uur thuis.

Away Missions FanClubDag 2023

Door: Joyce Geurts

Foto's: Joyce Geurts

Zaterdag 4 november was het zover: onze jaarlijkse fanclubdag vond plaats te Schiedam. Het was een vieze, regenachtige dag, maar dat mocht de pret niet drukken. Binnen in het zalencentrum "de Ark" was het een gezellige boel. Met iets meer dan 30 bezoekers en de aanwezige vrijwilligers hebben we ons dan ook prima vermaakt.

De fanclubdagwerkgroep had een mooi programma samengesteld om de middag mee rond te komen: er was een "quiz", bestaande uit onderdelen als Hints en Pictionary die tweemaal plaatsvond. Er werden enkele afleveringen vertoond, waaronder de eerste aflevering van Strange New Worlds, die voor een aantal bezoekers ook echt nieuw was. Ik moest even denken aan de tijd dat Star Trek een stuk later op de Nederlandse televisie kwam dan dat de afleveringen in Amerika uitgezonden werden en dat je het moest hebben van vertoningen tijdens de fanclubdagen om iets nieuws te zien (of de videobanden kopen, maar dat was destijds voor mij – toen nog "arme student" – nog niet weggelegd).

Anyway, nostalgie ten top – hoe passend bij het aankomend 40-jarig bestaan van de vereniging... En over dat 40-jarig bestaan gesproken: we werden ook nog getrakteerd op een aantal boodschappen die acteurs voor ons ingesproken hadden, als voorproefje op het komende jaar.

Maar goed, dat was nog niet alles: we hadden ook nog een behoorlijk aantal artikelen ter display en om te verkopen (wat behoorlijk goed gelukt is), en het was mogelijk om een tweetal – eigen ontworpen – spellen te spelen. Helaas was daar een timing-issue: er waren niet genoeg mensen tegelijk in de betreffende zaal aanwezig om ook daadwerkelijk een spelletje te spelen. Noot voor fanclubdag-werkgroep: een volgende keer iets op bedenken.

Uiteraard was er voor iedereen ruim voldoende tijd om nog even een praatje te maken met oude of nieuwe bekenden, of met de vriendelijke eigenaresse van het pand. Naast het in zijn voor een praatje, beheerde zij ook de bar, om iedereen die wilde van een hapje of drankje te voorzien, voor wel heel schappelijke prijzen.

Voor de vereniging een goede dag op financieel gebied, en voor de bezoekers volgens mij ook een heel gezellige en geslaagde middag. Met andere woorden: voor herhaling vatbaar!

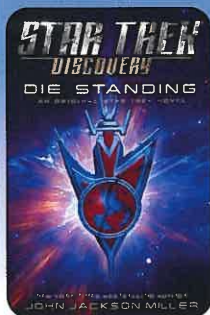
Na afloop van de fanclubdag zijn we – nadat alles weer opgeruimd en ingeladen was in de auto's - nog met enkele vrijwilligers een hapje gaan eten bij de "Chinees om de hoek", waar we door een drietal vrolijke, vriendelijke dames voorzien werden van ruim voldoende voedsel en drank. Zoals altijd weer een mooie afsluiter van de dag! '

Voorgelezen

Door: Paul Ploeg

Titel: *Star Trek: Discovery – Die Standing*

Auteur: John Jackson Miller

ISBN: 978-1-9821-3629-1

Philippa Georgiou, voormalig keizerin van het Terraanse keizerrijk, zit vast in het universum van de Federation na vanuit het spiegeluniversum getransporteerd te zijn door Michael Burnham. Haar enige doel is te ontsnappen uit dit universum en terug te keren naar haar eigen universum. Section 31 wil haar rekruteren ondanks dat ze Georgiou

niet vertrouwen. Ook Admiral Cornwell van Starfleet die samenwerkt met Leland van section 31 heeft haar twijfels over Georgiou, terwijl Georgiou zelf ook niet enthousiast is om onder iemand anders te werken. Dat verandert echter als een interstellair fenomeen de USS Farragut overvalt en een groot aantal slachtoffers maakt. Georgiou herkent het fenomeen uit haar eigen universum en ziet het als een kans om iets voor haarzelf te ondernemen. Zeker als ze hoort dat haar tegenhanger binnen de Federation een contactpersoon had in het gebied waar het fenomeen vandaan komt genaamd, de Trojka ruimte.

Leland en Cornwell stemmen uiteindelijk er mee in dat Georgiou op onderzoek gaat, maar alleen onder de voorwaarde dat twee andere teamleden haar vergezellen. De eerste kandidaat heet Sean Finnegan, een oude bekende van Cornwell en van de captain van de Farragut, James T. Kirk. De tweede kandidaat is een voormalige gymnaste die een carrièreswitch heeft gemaakt en nu officier is bij Starfleet, Emony Dax van de planeet Trill.

Georgiou moet de plaats innemen van haar tegenhanger die in het verleden intensief contact heeft gehad met de contactpersoon die samenwerkt met de bevolking van de Trojka ruimte. Ze zijn erg argwanend in hun contact met iedereen buiten hun gebied. De tegenhanger heeft in het verleden onderzoek gedaan naar een eerder incident tussen een schip van Starfleet, de Jadama Rohn, en het fenomeen. Ondanks de aanwezigheid van de contactpersoon is de ontvangst allesbehalve vriendelijk, en ook de contactpersoon blijkt met een dubbele agenda te werken. Het gevolg hiervan is dat Georgiou, Dax

en Finnegan in situaties komen die ze totaal niet verwacht hadden, terwijl de samenwerking binnen het team ook niet ideaal is door het onderlinge wantrouwen tussen met name Dax en Georgiou.

Zal het Georgiou lukken om haar missie voor Starfleet en sectie 31 te volbrengen of gaat ze toch voor haar eigen succes? Als je het eerste seizoen van Discovery goed vond zal dit boek je zeker bevallen. Zo niet, dan is dit boek ook voor niet Discovery fans leuk om te lezen. Het verhaal is een combinatie van elementen uit The Original Series, Discovery, en Deep Space Nine. Zo krijg je een inkijkje in de levens van Michael Burnham en Philippa Georgiou uit dit universum voor de periode dat ze samenwerkten aan boord van de USS Shenzou. De introductie van Sean Finnegan uit de TOS-aflevering Shore Leave is een aanwinst. Hij is een beetje het slachtoffer van zijn gedrag uit het verleden geworden en krijgt van Admiral Cornwell de zoveelste kans. Deze grijpt hij met beide handen aan en hij is duidelijk een aanwinst voor het verhaal zeker met zijn gevoel voor humor die zijn karakter toevoegt. De aanvulling van Emony Dax vind ik ook een pluspunt aan dit verhaal, aangezien in deze tijd de Trill nogal geheimzinnig doen over de symbionts en er alles aan doen om dat geheim te houden. Dax krijgt vooral aan het einde van het verhaal de kans te laten zien wie ze is en wat ze kan.

Hoofdpersoon Philippa Georgiou blijf ik toch een enigma vinden door het hele verhaal heen. Ze is absoluut geen goeierik maar om haar nu een slechterik te noemen vind ik ook te ver gaan. Ze zit in een grijs gebied. Ze is een soort van antiheld, maar wel met Georgiou's eigen aparte gevoel voor humor. Zo drijft ze het hoofd van Section 31, Leland, helemaal gek door hem diverse biografieën over zijn tegenhanger in het spiegeluniversum te vertellen zonder te vertellen welke biografie de juiste is. Het enige kleine punt kritiek is dat ik vind dat dit verhaal iets meer van Admiral Cornwell en zeker Michael Burnham had kunnen gebruiken, maar daar zal de schrijver wel zijn redenen voor gehad hebben. Dit boek is een uitstekende aanvulling op de boeken die van dit genre al geschreven zijn. *

Hallo,

Het is eind december en ik hoop dat jullie fijne feestdagen hebben gehad en uitkijken naar 2024. Ik doe dat zeker, want we bestaan dan 40 jaar en dat gaan we met wat extraatjes vieren. In dit blad al de eerste paar: een middenposter van - speciaal voor ons gemaakt door - Romano Molenaar en een aantal extra bladzijden waarin we terugkijken op wat we zoal gedaan hebben al die jaren. En dat is een indrukwekkend lijstje.

Volgend jaar belooft een bijzonder jaar te worden. Met drie evenementen gaan we ons jubileum vieren. Een filmdagje in een bioscoop, een boottocht in de Biesbosch en de fanclubdag met meerdere gasten! Daarover lees je in dit blad meer. Ik ben trots dat we dit kunnen doen en heb er dan ook veel zin in. Je komt toch ook?

Live Long And Prosper,
Pim

AGENDA: Voor alle aankomende evenementen en beurzen verwijzen we je naar de agenda op onze website: www.tfd.nl

Postadres: ..... Overhandstraat 3
..... 3195 SE Pernis RT
E-mail: ..... info@tfd.nl
Website: ..... www.tfd.nl
Kvk: v448309

Het bestuur van The Flying Dutch ziet er als volgt uit:

Voorzitter: ..... Pim Blokker
Penningmeester: ..... Henk Osinga
Secretaris: ..... Marc Ghysels
Ledenadministratie: ..... Harm Koopman
..... ledenadministratie@tfd.nl
Bestuurslid: ..... Henk Brouwer
Bestuurslid: ..... Michel Voorn

De volgende personen zijn aanspreekpunt voor overige functies binnen de vereniging:

PR: ..... Marc Ghysels
Conventiegroep: ..... Petra van Wijnen
..... conventiewerkgroep@tfd.nl
Vrijwilligerscoördinatie: ..... Engeline Wessel en
..... Peter-Jan Hanekamp
..... staff.starchaser@tfd.nl
Redactie: ..... Joyce Geurts
..... redactie@tfd.nl

Lid worden?

Lid worden kan door een briefje te schrijven of een mailtje te sturen naar de ledenadministratie. U ontvangt dan alle benodigde (betaal)gegevens. Na betaling van het lidmaatschapsgeld €25,00 (in de loop van het jaar aangepast naar rato) ontvangt u:

- Een lidmaatschapspasje
- Ons verenigingsmagazine
- Korting bij verenigingsbijeenkomsten

Lidmaatschap

Het lidmaatschap loopt van januari t/m december en wordt zonder opzegging stilzwijgend verlengd. Te late betaling van het lidmaatschap leidt ertoe dat we verzendkosten zullen moeten berekenen voor het nazenden van de eerste nieuwsbrief (voor zover de voorraad strekt).

Verhuizen?

Dan wil je uiteraard dat je TFD nieuwsbrief op je nieuwe adres belandt, dus drop die gegevens even op ledenadministratie@tfd.nl

Privacy

De vereniging verwerkt persoonsgegevens van haar leden ten behoeve van de diensten behorende bij het lidmaatschap. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar onze privacy verklaring op www.tfd.nl.

Opzeggen

Beeindiging van het lidmaatschap van The Flying Dutch kan alleen aan het einde van het verenigingsjaar en dient 2 maanden voor het verstrijken van het lopende verenigingsjaar schriftelijk te gebeuren, bij voorkeur via ledenadministratie@tfd.nl.

The Flying Dutch magazines nabestellen:

Mis je nog een of meerdere exemplaren in je verzameling? Dan kun je deze – indien voorradig – nabestellen via info@tfd.nl

Jaargang 1995 t.m. 2016
(voor zover beschikbaar)
Gratis, alleen tegen verzendkosten

Jaargang 2017 t.m. 2020:
€3,50 per stuk, plus verzendkosten

Jaargang 2021 en later:
€6,95 per stuk, plus verzendkosten.

you: "replicators will make socialism inevitable!"

me, an intellectual whomst owns them means of replication:

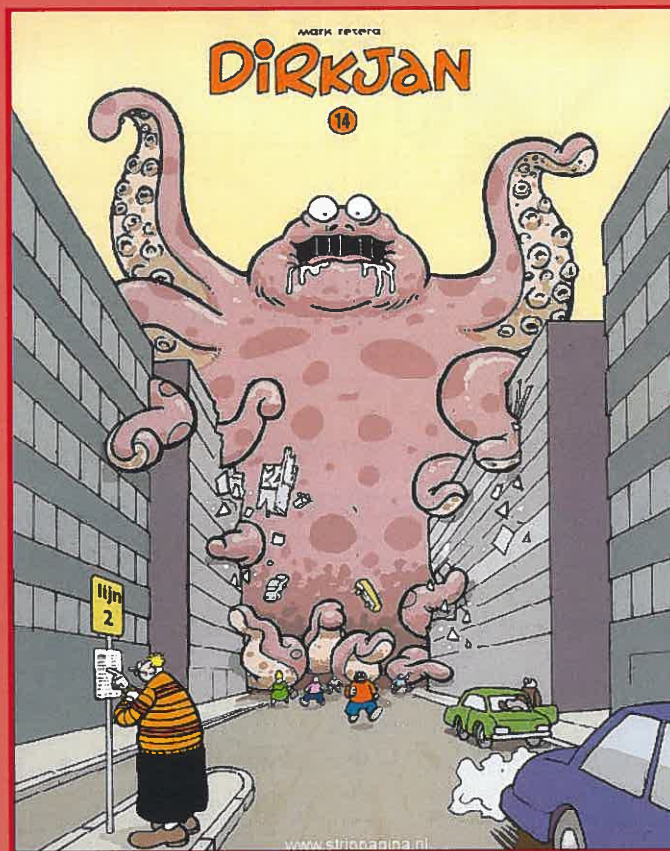
Heb jij ook spullen of materialen die je wilt ruilen, verkopen of ben je ergens naar op zoek? Dan is de Replicator Room precies wat je zoekt! In deze rubriek kun je namelijk gratis* adverteren! Stuur een email naar redactie@tfd.nl o.v.v. Replicator Room of stuur een brief(kaart)je naar ons postadres.

The Flying Dutch neemt geen verantwoording voor de inhoud van de advertenties die geplaatst worden in deze Replicator Room. Advertenties die illegale kopiën aanbieden worden geweigerd.

* Commerciële advertenties kosten €0,75 per regel

.....

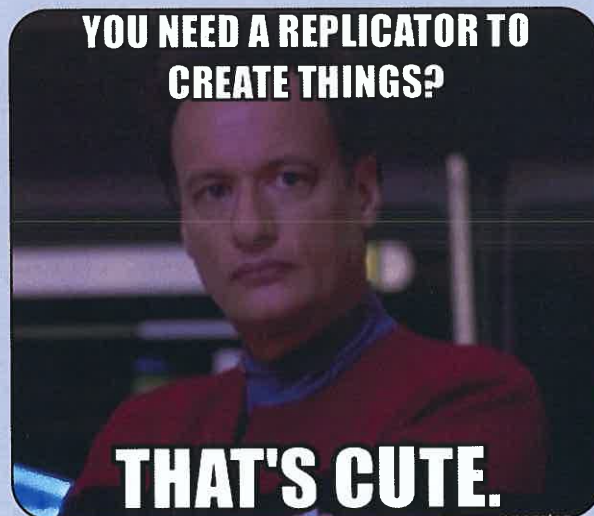
opgelet!

www.dirkjan.nl

[Ook adverteren? Email naar: info@tfd.nl]

YOU NEED A REPLICATOR TO
CREATE THINGS?

THAT'S CUTE.

SPORTPRIJZEN - MEDAILLES - KLEDING - GESCHENKEN

BEDRUKKEN

BORDUREN

GRAVEREN

DIGITAL PRINT

SUBLIMATIE

DE COLIGNYSTRAAT 53
2628HB DELFT
015-8899687
INFO@VINYLDDESIGN.NL
VINYLDDESIGN.NL